

Anleggs- MASKINEN

07-2025 | 66. ÅRGANG

AM.NO

Sosial
møteplass
for anleggs-
folket

Feiret 50 år
med betongpeler

Entreprenører bidrar til
lokale skoleplasser

Farlig steinstøv
under lupen

Med lærlinger til topps

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensenner
Gategoods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

6 Entreprenører bidrar til opprett-
holdelse av lokal skole	45 Farlig steinstøv under lupen
– Arbeidstilsynet skjerper
tilsynene
10 Drifter riksveier og bygger E6	46 Stort behov, men få får plass
16 Med lærlinger til topps	47 MEF etter valget:
Krever skatteforlik og
næringsvennlig politikk
22 MEF mener	48 Åpningsfest i anleggshuset på
Rudshøgda
24 Avlyser anbudskonkurranse for
Forus-bussvei	49 Et skråblikk på norsk
lastebilhistorie
26 Lærlinger – en kjempegod
investering	50 Forbrukerentrepriser: Unngå
konflikter med gode rutiner
32 Arbeidshest med 60-års
historie	53 Lett blanding
36 Feiret 50 år med betongpeler	54 Bransjeoversikten
38 Anleggstreff 2025: Sosial
møteplass for anleggsfolket	56 MEF-nytt
44 Scania's elektriske roadshow
besøkte Norge	

Smart. Smooth. Efficient.

Tredje generasjons
tiltrotatorsystem er
den beste løsningen
vi noensinne har laget.

Your move.

engcon.com/gen3

f @ y x in

Revolusjonerende NYHET FRA Eurocomach

Det er på tide å avduke
ny og bedre 8-10 tonn
beltegraver. Vi introduserer
85SB

- Ny hytte med bedre komfort og mindre støy
- Tiltbart førerhus
- Automatisk klimaanlegg med oppvarming
- Oppgradert hydraulikksystem med CAN- bus styring
- Forbedret sikkerhet med standard ryggekamera
- 2 år eller 3000 timers garanti (det første som inntreffer)

 EUROCOMACH

Ventetiden
er endelig
over!

Klar for
å teste?
Kontakt
oss nå!

VINGE
maskin as

919 09 250
www.vingemaskin.no
post@vingemaskin.no

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Pia Himberg
Tlf. 996 43 042
pia@a2media.no
Hege Stensbak
hege@a2media.no
Tlf. 984 00 131

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
66. årgang

Leder

Tuttifrutti

Det er ikke så ofte hele familien samles om et direktesendt TV-program hjemme hos oss lenger. Men enkelte ganger må det til. For eksempel hvert fjerde år, når det er stortingsvalg. Når valglokalene stenger, sitter vi klistra til skjermen for å følge opptellingen utover kvelden. I skrivende stund har det gått et par dager siden årets valg, som vel ikke ble fullt så spennende som mange hadde sett for seg på forhånd. Til tross for stor FrP-fremgang, ble det tidlig klart at Støre kan gyve løs på fire nye år som statsminister. Samtidig viste det seg at Arbeiderpartiet nå må ha støtte fra hele fire andre partier for å få flertall i Stortinget, noe som kan bli svært krevende. Denne såkalte «tuttifrutti-koalisjonen» vil bli spennende å følge. Hva det vil bety for våre bransjer, er naturligvis altfor tidlig å vite. Det vi kan slå fast, er at vi i Anleggsmaskinen skal følge med, og rapportere om det som skjer i tiden som kommer.

Apropos fremtiden; Anleggsmaskinen retter nå igjen søkelyset mot bedriftene som er best i klassen når det gjelder rekruttering og opplæring av neste generasjons fagarbeidere.

I denne utgaven kan du lese om to av de nominerte bedriftene til den svært høythengende prisen «Årets lærebedrift 2025» som deles ut med pomp og prakt under MEFs bransjetreff «Anlegg Norge» i januar 2026 (tidligere «Arctic Entrepreneur»). De resterende kandidatene vil bli presentert i de kommende utgavene i høst. Lærlingearbeid er særdeles viktig, ikke bare for de unge lærlingene selv og bedriftene som gir dem opplæring, men for hele bransjens fremtid. Derfor velger vi også å bruke litt redaksjonell plass på dette.

Redaksjonell omtale får også Lom kommune i Innlandet, hvor lokalsamfunnet gikk sammen og bidro til å sikre videregående skoleplasser i bygda, da fylkeskommunen la ned det offentlige skoletilbudet. I stedet for å la seg styre av fylkeskommunens avgjørelse, samlet foreldre, næringslivsaktører (blant disse flere entreprenører), politikere og frivillige seg, på tvers av politisk ståsted og andre tilhørigheter, for å hindre at ungdom må flytte fra bygda for å få en utdanning. Et tuttifrutti-samarbeid til etterfølgelse, altså.

Runar F. Daler – rd@mef.no

Redaksjonen

Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjølen
Fredrik Tronhuus

Abonnér

10 utgaver per år.
Kun kr 750,-

Skann
koden for
å bestille
abonnement.

Sprøytesåing av gress – vi limer gresset på!

Vi utfører sprøytesåing
effektivt og rimelig,
med godt resultat og
kun fornøyde kunder!

Vi har 33 års erfaring.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

90 50 32 32 | Storlidalsvegen 74, 7342 LØNSET
nyttgress.no | oppdalnaturstein.no | Arne.g@oppdal.com

Entreprenører bidrar til opprettholdelse av lokal skole

Da fylkeskommunen la ned skolen gikk lokale ildsjeler og flere entreprenører sammen om å stifte privatskole for å opprettholde skoletilbudet i kommunen. Mandag 18. august var det skolestart og hele bygda flagget.

Entreprenørene fra venstre: Håvard Kveum (Reidar Andersbakken AS), Thorleif Fjeld (Oddmund Fjeld AS), Eirik Schjølberg (Skogen Entreprenør AS), og Torstein Nordal (Nordal Maskin AS), skal bidra med både egen kompetanse og maskiner i undervisningen på Vg1 og Vg2 Anleggsteknikk.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Det at kommunen plutselig stod uten et skoletilbud, ble for mange i Lom et symbol på utfordringene som møter distrikts-Norge, hvor flere videregående skoler er lagt ned, og flere linjer trues med nedleggelse.

Nedleggelsen av den offentlige skolen vekket kraftige følelser, og frykten for at ungdommen måtte flytte ut for å få utdanning, var stor. Men i stedet for å la seg styre av Innlandet fylkeskommunes avgjørelse, samlet innbyggerne seg. Foreldre, næringsaktører, politikere og frivillige samlet seg med ett overordnet mål – å sikre at Lom fortsatt skulle være et sted der unge kunne vokse, lære og skape seg en fremtid.

65 millioner

På rekordtid ble det gitt 65 millioner kroner fra ca. 150 støttespillere, og Jotunheimen privatistiskule ble etablert. I tillegg er det også opprettet en venneforening

Mange hundre personer møtte opp til skoleåpningen.

Flere stortingspolitikere var tilstede ved skoleåpningen. På maskinen er fra venstre: Emilie Enger Mehl (Sp), Bjørnar Moxnes (Rødt), Trygve Slagsvold Vedum (Sp) og Sylvi Listhaug (Frp). Foran fra venstre: Tor Olav Mundal (rektor), Eirik Schjølberg (Skogen Entreprenør AS), Thorleif Fjeld (Oddmund Fjeld AS), Grete Wold (Sv), Hanna Flækøy Skjåkødegård (styreleder skolen), Torstein Nordal (Nordal Maskin AS) og Håvard Mork Kveum (Reidar Andersbakken AS).

som i dag teller i overkant av 1200 medlemmer, og det i en kommune med ca. 2200 innbyggere.

Etableringen av den private skolen førte til at vel 90 elever kunne begynne, eller fortsette, i de samme lokalene hvor den offentlige skolen holdt til. Riktignok er alt innvendig nytt, da fylkeskommunen tømte bygningene for alt av interiør etter skoleslutt før sommerferien.

Av de ca. 90 elevplassene er 65 på studiespesialisering, og resterende fordelt på 14 elever på Vg1 Bygg- og anleggsteknikk, fem på Vg2 Tømrer og åtte på Vg2 Anleggsteknikk.

Lokale entreprenører

Den offisielle åpningen av Jotunheimen privatistiskule ble en festdag og en markering av hva lokalt engasjement kan utrette. Mange hundre møtte frem da styreleder Hanna Flækøy Skjåkødegård klippet snora for å markere åpningen av skolen.

Det ble fremhevet at engasjementet fra det lokale næringslivet har vært avgjørende for realiseringen av Jotunheimen privatistiskule. Flere entreprenører i regionen, de fleste tilsluttet Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), har ikke bare bidratt økonomisk, men skal også stille maskiner og utstyr til rådighet for praktisk undervisning.

Eget øvingsfelt

Ute på plassen foran skolen møtte vi fire av entre-

prenørene som har bidratt stort for å få på plass et skoletilbud til ungdommen. De fire er Håvard Kveum (Reidar Andersbakken AS), Torstein Nordal (Nordal Maskin AS), Eirik Schjølberg (Skogen Entreprenør AS) og Thorleif Fjeld (Oddmund Fjeld AS).

– Flere av oss skal bidra i undervisningen, både teori og praksis, og vi skal sørge for at elevene får

Emilie Enger Mehl (Sp) prøvekjører MEFs simulator med instruksjon fra Leiv Peter Blakstad, regionsjef i MEF region øst, mens partileder Trygve Slagsvold Vedum (Sp) følger med fra sidelinjen.

Rosendal Maskin har donert en Develon dieselmotor til skolen. Maskinforhandlerens lokale servicepunkt, Tor Bakke AS, var representert ved Jahn Andre Kirkeby.

Hymax stiller med lånemaskiner når det er behov for det, sier Kveum.

Dette samarbeidet illustrerer hvordan næringsaktører og lokalsamfunn sammen bidrar til å utdanne fagarbeidere, og sikre rekruttering til en bransje som stadig etterspør ny kompetanse. At entreprenørene bidrar med både maskiner og ekspertise, gir også skolen mulighet til å tilby kompetanse som ellers ville vært vanskelig å realisere i en liten kommune.

Flagget til topps

Det er ingen tvil om at skolenedleggelsen, og arbeidet med å etablere privatskolen, har engasjert innbyggerne i Ottadalen. En lokal lomværing vi ble gående sammen med på omvisningen i skolebygningene, fortalte at bak oss, oppe i lia, ligger det en gård der det aldri blir flagget på høytidsdager. Men i anledning skoleåpningen var flagget heist til topps. ●

minimum seks uker i maskinene hvert år, sier en engasjert Håvard Kveum. Han forteller at maskinkjøringen skal foregå på skolens seks mål store øvingsfelt, og i maskiner som enten tilhører entreprenørene eller som er lånt ut fra maskinforhandlere.

– Vi leier ut egne maskiner til selvkost, og maskinforhandlerne Volvo Maskin, Rosendal Maskin og

SQ40 AUTOMATISK HK-FESTE FOR kompakte gravemaskiner

SQ40 muliggjør raske utskiftninger av arbeidsverktøy med høyt oljefløde på mindre gravemaskiner, og gir samme effektivitet som større SQ-fester. Dette gjør bytte av arbeidsredskaper enklere og sikrere, da det kan gjøres uten å forlate førerhuset. SQ40 følger den symmetriske standarden for S40, noe som betyr at eksisterende arbeidsverktøy med dette grensesnittet er kompatible og kunden kan bruke disse direkte uten kostbare tilpasninger.

- ✓ Komplett utvalg av arbeidsverktøy
- ✓ Høyflødekapasitet (70 l/min)
- ✓ Raske skift av hydrauliske arbeidsredskaper
- ✓ Enkel oppgradering fra S til SQ-grensesnitt
- ✓ Gravemaskiner opp til 6 tonn

Ny!

STEELWRIST

steelwrist.com

SCANIA 1945 – 2025 SUPER80

I 2025 feirer Norsk Scania AS 80 år. Dette skal markeres med en turné og en helt egen lastebil.

Scania Super 80 er en bil som representerer Scantias mange års utvikling innenfor mekanikk, teknologi og sikkerhet for å gi sjåføren en trygg og komfortabel arbeidshverdag.

De lages i en eksklusiv og begrenset serie på 80 biler, bygget

på R- eller S-serie lastebiler med sovehytte og høyt tak. Bilene blir tilgjengelig i alle typer chassis, og kan brukes på de fleste typer kjøring.

Super 80-lastebilen har svart hytte med dekor i gull, og et interiør med detaljer som reflekterer utsiden. Bilen har store 80-tall på sidene og Scania Super 80-logo i takfronten.

- Pulverlakkert bøyle på taket med seks ekstralys fra Lazer.
- Oppgradert interiør, med Scania Super 80-logo brodert på tepper over motortunnelen og lyssatt bakvegg.
- Oppgradert stereoanlegg med to høyttalerelementer med subwoofere i dørene.
- Stigtrinn og listene over fjernlysene i fronten er lakkert i gull.
- Plating i gull på trekkvogner.

Les mer om Scania Super 80

SCANIA

Drifter riksveier og bygger E6

Stian Brenden Maskinservice AS har i mange år driftet riks- og fylkesveier i Gudbrandsdalen og Ottadalen. Nylig fikk vant de konkurransen om å drifte veiene i ytterligere fem år.

Fra 2020 og frem til i høst hadde selskapet driftskontrakten på E136 Dombås-Bjørli. Her fjernes en gammel og opprustet kulvert i stål ut med 1400 millimeter betongrør på veistrekingen, nærmere bestemt i Skjåk.

Fra snødekte fjellveier til store veiprosjekter – Stian Brenden Maskinservice har vist at lokal forankring kombinert med høy faglig kompetanse kan konkurrere på nasjonalt nivå.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Med base øverst i Gudbrandsdalen, nærmere bestemt på Dovreskogen i Dovre kommune, har Stian Brenden Maskinservice vokst fra en lokal entreprenør til en sentral aktør i store og små veiprosjekter i Sør-Norge.

Nylig vant de driftskontrakten for riksveiene i Gudbrandsdalen for de neste fem årene, med mulig-

het for forlengelse inntil tre år til. Entreprenøren har vunnet kontrakten to ganger før, og er nå i gang med 12. året på rad. Selskapet har også ansvaret for drift og vedlikehold av hovedveiene i Ottadalen, og har avtale om drift og vedlikehold av fylkesveiene i samme dalføre frem til 2028.

Code løsninger

Tradisjonelt har Statens vegvesen tildelt veidriftskontrakter til den entreprenøren som tilbyr lavest pris, så lenge kvalitetskravene er oppfylt. Men de siste årene har Veivesenet tatt i bruk nye anskaffelsesformer, der også andre kriterier enn pris teller med i konkurransen. Eksempelvis må entreprenørene også konkurrere om å finne gode løsninger for trafikantene, vinterdrift og utslippskutt. Det er tilbudet som gir det beste forholdet mellom pris og kvalitet som velges.

GUDBRANDSDALS-KONTRAKTEN

- Gudbrandsdalen nord for Lillehammer og Ottadalen.
- 373 km vei og 32 km sykkelvei.
- Kontraktsverdi og varighet: 420 millioner kroner, fem år med mulighet for inntil tre år til.
- Skal drifte riksveiene i ti kommuner: Lillehammer, Øyer, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron, Sel, Dovre, Vågå, Lom og Skjåk.

I Gudbrandsdalskontrakten utgjør vinterdrift om lag 70 prosent av kontraktsarbeidene, og dette var et sentralt tema i tildelingen, ifølge en melding fra Statens vegvesen i forbindelse med tildelingen.

Fra lokal gründer til regional aktør

Historien om Stian Brenden Maskinservice starter i 1999. Gjennom en gradvis og stødig utvikling har maskinentreprenøren vokst fra et lite firma med en håndfull ansatte, til en av de ledende maskinentreprenørene mellom Lillehammer og Trondheim. Selskapet teller i dag 90 ansatte og sju lærlinger, og omsatte for ca. 300 millioner kroner i 2024.

Med base i Nord-Gudbrandsdalen har selskapet hatt naturgitte fordeler når det gjelder erfaring med krevende topografi, utfordrende værforhold og strenge krav til driftssikkerhet. Dette har gjort dem

Det var en travelt dag på kontoret for Stian Brenden (t.h.), daglig leder, og Endre Solberg, prosjektdirektør, da vi besøkte dem tidligere i høst, men det ble tid til en liten prat om driftskontrakter og anleggsvirksomhet.

I sommer fikk Stian Brenden Maskinservice overlevert Montabert CPA30-095 boreapplikasjon fra IRM Norge. Dette er deres andre Montabert CPA boreapplikasjon. Boreapplikasjonen har CPA integrering, pumpestyring og spakstyring fra SB Tech, GPS-boreplansystem fra L5 International og Rotair VRH55 kompressor samt sentralsmøring. Den er utstyrt med Montabert HC 95 hydraulisk borehammer for hulldimensjoner fra 76 mm til 102 mm, boredybde 29,8 meter. Utstyret er Montert på en Volvo EC300. Bildet ble tatt i forbindelse med opplæring og igangkjøring av IRM Norge. (Foto: Harald Olsen)

STIAN BRENDEN MASKINSERVICE AS

Fra: Dovreskogen, Dovre kommune, Innlandet
Etablert: 1999
MEF-medlem siden: februar 2009
Antall ansatte: 90
Arbeidsområde: veibygging, asfaltproduksjon, veivedlikehold, VA, masseforflytning, transport, grunnarbeid, bergspregning, bygge- og riveavfall.

Arbeidslaget består av maskinfører Per Magne Tråseth, Hans Kåre Vorkinnslie, driftsleder/veivokter, og nede i grøfta er Kåre Magne Taarud, Knut Brenden og Ole Erik Martinussen.

«Vi har opparbeidet oss en del erfaring med flomsikring, blant annet etter å ha utført et tilsvarende prosjekt på Lillehammer.»

Stian Brenden, daglig leder i Stian Brenden Maskinservice

attraktive for Statens vegvesen og store entreprenører som trenger lokale samarbeidspartnere med høy kompetanse. Veistrekningene selskapet har driftet har mye trafikk, er i snørrike områder og har to fjellstrekninger.

Ansatte samlet til lunsj ved hovedkontoret på Dovreskogen.

Utskifting av kulvert
Vi møtte Stian Brenden, daglig leder og grunnlegger, og Endre Solberg, prosjektdirektør, ved selskapets hovedkontor på Dovreskogen tidligere i høst. Dette var før det var offisielt at selskapet skulle drifte riksveiene i Gudbrandsdalen og Ottadalen i nye fem år. Det var en hektisk dag på kontoret for de to, og vi kjørte videre nordover til Skjåk for å se på en jobb med utskifting av en gammel stålkulvert på E136. Her treffer vi på veivokter Hans Kåre Vorkinnslie og resten av arbeidslaget til Stian Brenden Maskinservice. De er i gang med å sammenføre to 1400 millimeter betongrør som skal erstatte det gamle opprustete stålrøret som ble lagt ned en gang på 1980-tallet. Vi blir fortalt at dette er en typisk jobb som selskapet utfører. Akkurat denne er på veistrekningen mellom Dombås og Bjorli, hvor de fra 2020 og frem til i høst har hatt ansvaret for veivedlikeholdet, på det som er driftskontrakten E136 Dombås-Bjorli.

UE på E6, og flomsikring
Tilbake på hovedkontoret blir det tid for en liten prat over en kopp kaffe mens det spises lunsj.

SMAL NOK FOR VEIKJØRING, STERK I TERRENGET!

922G 2.55

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Det er mange Volvo-maskiner i maskinparken til Stian Brenden Maskinservice, men det finnes også maskiner fra andre produsenter. Felles for dem alle er at de er av nyere dato.

Europaveien, har bygd anleggsveier, forskjæring tunnel og transporterer tunnelstein.

Selskapet er også i gang med bygging av flomsikring av Storåa i Kvam, på oppdrag fra NVE. Sikringen langs elva strekker seg over en distanse på 710 meter, med plastring av begge elvesidene og oppbygging av 17 nye terskler og bunnsikring på enkelte steder. Storåa var en av mange vassdrag som gikk over sine bredder i forbindelse med ekstremværet «Hans» i 2023.

– Vi har opparbeidet oss en del erfaring med flomsikring, blant annet etter å ha utført et tilsvarende prosjekt på Lillehammer for en del år siden, sier Brenden.

Som nevnt, var det under vårt besøk ennå ikke offisielt at Stian Brenden Maskinservice skulle drifte riksveiene i Gudbrandsdalen og Ottadalen i nye fem år. Så på spørsmål om hvordan oppdragsmengden så ut i tiden fremover, svarte Brenden – «det ser bra ut ett år fremover». Det svaret hadde nok vært annerledes om det hadde blitt stilt igjen i dag. ●

– I tillegg til driftskontraktene ufører vi også vanlig anleggsvirksomhet, som blant annet VA, grunnarbeid, veibygging og sprengning. Vi har også egne masseuttak og vi har frem til nå hatt ett asfaltverk på Otta, men fikk nylig ett til. Vi kjøpte et asfaltverk av Peab på Lillehammer, men vi driver kun med asfaltproduksjon, ikke legging, og skal heller ikke begynne med det, sier Stian Brenden.

– På Lillehammer er vi for øvrig innleid som underentreprenør på E6-prosjektet, og har flere maskiner og ansatte på prosjektet, sier Brenden. Han forteller at de blant annet bygger fire kilometer av den nye

Automatiske redskapsbytter med QuickChange™

Med QuickChange™ slipper du å gjennomføre manuelle redskapsbytter. Med systemet kan du raskt bytte redskap under tiltrotatoren – eller sette fra deg tiltrotatoren når du ikke trenger den. Fortalte vi forresten at du kan gjøre alt uten å forlate førerhuset?

rototilt.com/quickchange

rototilt.com

ROTOTILT

Få medlemsfordel på mobilabonnement Frihet og Frihet Premium.

Ubegrenset data på raskt og trygt mobilnett fra Telenor

Velger du abonnementene Frihet for alle dine kollegaer, får du SafeZone og Aktiv Bruker inkludert. Frihetsabonnementene gir deg ubegrenset data og forutsigbarhet på kostnader. Du går aldri tom for data og kan surfe trygt på mobilnettet uten å måtte koble deg på usikre WiFi-nett. Logg inn på MEF sin nettside og se avtale.

Årets lærebedrift 2025 – region Nord: Roald Madsen AS

Med lærlinger til topps

– Jeg stortrives her hos Roald Madsen AS. Jobben er variert, jeg lærer mye forskjellig og jeg føler meg inkludert i bedriften. Her har jeg dessuten den beste utsikten i hele byen, sier en strålende fornøyd anleggsmaskinførerlærling Åsmund Ulvestad Haugli (18).

Sted: Tromsø, Troms

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Tromsøbedriften Roald Madsen AS, som i fjor fylte 50 år, har i en årrekke vært en solid lærebedrift. De siste årene har imidlertid firmaet tatt ytterligere steg i sitt lærlingearbeid, med engasjement, struktur og kvalitet, ifølge Opplæringskontoret for anleggs- og byggfagene (OKAB). Så positiv har utviklingen i Roald Madsen AS vært, at bedriften ble kåret til årets lærebedrift i region Nord av OKAB/MEF tidligere i år. Og nå er de nominert til den enda mer høythengende prisen "Årets lærebedrift" for hele landet. Vinneren kåres som kjent i januar hvert år, på det som tidligere het Arctic Entrepreneur, men fra 2026 har fått navnet Anlegg Norge.

Inkluderende og forståelsesfulle
Vi måtte ta den populære fjellheisen i Tromsø, opp til fjellhyllen Storsteinen – 421 m over havet – for å møte lærling Åsmund Ulvestad Haugli. Roald Madsen AS har nemlig grunnarbeidene i forbindelse med bygging av ny Fjellstue på toppen av fjellheisen, og Åsmund skal tilbringe flere måneder på prosjektet.
– Det er jo flott her oppe da, sier han mens han styrer spakene på en Hitachi-beltegraver, høyt over Tromsø by.
– Jeg er inne i mitt andre år her nå. Det første året jobber man stort sett i grøfta, noe jeg synes er fornøytig, men jeg har vært rimelig klar for å begynne å kjøre maskin, smiler han tilfreds.

Høyt over Tromsø by sitter lærlingen Åsmund Ulvestad Haugli (18) i gravemaskinen. Etter et års tid «i grøfta» har han gledet seg til å kjøre mer maskin. At det skulle foregå 420 meter over havet, med byens best utsikt, kom som en ren bonus.

Fra venstre: Hans Erik Stenseth (lærling anleggsmaskinmekanikerfaget), Kristina Hansen Vevang (HMS/KS-leder), Åsmund Ulvestad Haugli (lærling anleggsmaskinførerfaget), Martin Simonsen (faglig leder anleggsmaskinmekanikerfaget), Frank Brendeløkken (daglig leder OKAB Nord), Kenneth Reinholdtsen (faglig leder anleggsmaskinfører og anleggsrørleggerfaget) og Wiggo Brox (personalsjef).

Trygt nede igjen møter vi en annen av bedriftens lærlinger. Hans Erik Stenseth (19) er førsteårslærling i anleggsmaskinmekanikerfaget, og han bekrefter det Åsmund forteller.
– Arbeidsmiljøet hos Roald Madsen er kjempebra. Folk her er veldig hyggelige og inkluderende, og selv om vi er unge og nye i bedriften, blir vi tatt på alvor og behandlet bra. Alle er forståelsesfulle og hører på oss.

Hjelper til med bolig
Personalsjef hos Roald Madsen, Wiggo Brox, legger ikke skjul på at bedriften har satset kraftig på opplæring og lærlinger de senere årene. Bedriften har for tiden seks lærlinger, fordelt likt mellom virksomheten i Tromsø og Bodø.
– Jeg må kunne si at vi har vært fremoverlente og allsidige når det gjelder lærlinger. Vi har tatt inn lærlinger i flere ulike fagretninger; både anleggsmaskinfører-, anleggsmaskinmekaniker- og transportfag. En av våre ansatte var også en del av det første kullet med anleggsrørleggerlærlinger. Han tok fagbrev like før sommeren i år, sier Brox, som samtidig påpeker at det er utfordrende å skaffe lærlinger.
– Det er ikke bare-bare å få lærlinger hit til Tromsø. Stadig færre søker seg hit, noe som nok delvis skyldes boligsituasjonen. Det har blitt veldig dyrt å bo her, så det å leie på en lærlingelønn er bortimot umulig. Derfor prøver vi å bistå litt, i form av at vi leier en bolig som vi fremleier for en gunstig pris til lærlinger og ansatte ved behov, forteller han.

Hatt lærlinger i 20 år
– Hvorfor tar dere inn lærlinger?
– Det er jo først og fremst for å sikre rekruttering til bransjen. Det er store mangler på faglært arbeidskraft. Dessuten er det en viktig del av vår drift, sier Wiggo Brox.
– Ved å ta inn lærlinger får vi også være med å utvikle dem, noe vi ser på som en fordel, i tillegg til at det er gøy, sier Kenneth Reinholdtsen, som er faglig leder for anleggsmaskinfører- og anleggsrørleggerfaget i bedriften.

«En av våre ansatte var en del av det første kullet med anleggsrørleggerlærlinger. Han tok fagbrev like før sommeren i år»

Wiggo Brox, personalsjef hos Roald Madsen AS

ROALD MADSEN AS
Nominert av: MEF region Nord
Hjemsted: Tromsø, Troms
Omsetning 2024: Ca. 250 millioner kroner
Antall ansatte: 85
Antall lærlinger: 6 (7,1% av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 5 i anleggsmaskinførerfaget og 1 i anleggsmaskinmekanikerfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 8

Kenneth Reinholdtsen er faglig leder for lærlingene i anleggsmaskinfører- og anleggsrørleggerfaget i Roald Madsen AS.

lærling i. Lærlingene får vært med på det meste og blir allsidige fagarbeidere.

– Vi som er litt eldre, holder oss dessuten unge ved å ta inn lærlinger. De kommer jo ofte inn med ny kunnskap, blant annet om tekniske ting, dokumentasjon via verktøy som SmartDok, eller maskinstyring. Så vi lærer av dem også, sier Martin Simonsen, faglig leder i anleggsmaskinmekanikerfaget.

– Slår ikke hånden av noen

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– Puls! sier personalsjef Wiggo Brox og ler. Poenget hans er at bedriften ikke har så strenge kriterier for å hvem de velger å ta inn.

– Altså, de fleste som søker og kommer hit på samtale, ender jo opp med kontrakt. Vi ser selvfølgelig litt på fravær og sånn, men det kan jo ligge mye bak det også, så vi slår ikke hånden av noen dersom fraværet er høyt. Når vi har dem inne til samtale, hører vi ganske raskt om kandidaten er aktuell, sier Brox.

– Hvis de viser at de er interesserte i faget og har en positiv innstilling, er mye gjort, sier Kenneth Reinholdtsen.

– Man gløtter kanskje litt på karakterene deres, men det kan ligge mye bak det også, som for eksempel lese- og skrivevansker. Man får jo ikke vite alt under en samtale heller, men mye kommer fram etter hvert. Hvis de bidrar på en positiv måte, er pålitelige og opptatt av egen utvikling og læring, så går det gjerne bra.

Sendes ikke ut alene i begynnelsen

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Vi prøver å finne den rette fadderen for lærlingene, avhengig av blant annet hvilket fag de skal ta og hvor i løpet de befinner seg, sier faglig leder Martin Simonsen.

– Det er en fordel for dem å ha én fast person å forholde seg til, som kan bidra både faglig og sosialt, slik at de lettere blir en del av gruppa. Vi prøver å sørge for at de ikke blir sendt ut alene, og at de vet hvem de kan ringe til hvis det skulle være noe, sier HMS/KS-leder Kristina Hansen Vevang, som selv er involvert i opplæringen.

– Det blir for lite med bare én dag eller noen timer med HMS- og KS-opplæring. Derfor gir jeg dem mer tavleundervisning etter hvert. Det blir mye informasjon, og de er unge og uerfarne, så vi må prøve å ufarliggjøre det litt og gi dem sjansen til å lære i eget tempo, sier hun.

«Vi som er litt eldre, holder oss dessuten unge ved å ta inn lærlinger. De kommer jo ofte inn med ny kunnskap, blant annet om tekniske ting, dokumentasjon via verktøy som SmartDok, eller maskinstyring. Så vi lærer av dem også.»

Martin Simonsen, faglig leder i anleggsmaskinmekanikerfaget.

– Det er jo flott her oppe, sier lærling Åsmund Ulvestad Haugli, strålende fornøyd.

– Lærlingene får også lov til å bestemme litt selv; hva de synes de er gode og mindre gode på, og hva de har lyst til å lære mer om, skyter Kenneth Reinholdtsen inn.

– Vi har en filosofi om at maskinførerne må begynne nede i grøfta, og lære den biten først. På den måten får de mye mer forståelse for det som skjer der nede når de senere sitter i gravemaskinen, forteller Wiggo Brox.

Anleggsløftet og åpen soning

– Roald Madsen er kjent som en bedrift som tar inn et stort spekter av mennesker. Både de som har falt litt ut på skråplanet, og de som står uten jobb. Bedriften er også med i Anleggsløftet, forteller Frank Brendeløkken i OKAB.

– Vi har et godt samarbeid med NAV, og vi prøver å gi folk en sjanse til å komme seg ut i arbeid. Så lenge de er interessert, står på og ønsker å jobbe, er de velkomne hit, uavhengig av bakgrunn, sier Wiggo Brox.

– Vi har blant annet en avtale med et fengsel, og vi har tatt inn innsatte derfra på såkalt «frigang». Det innebærer at de kan komme hit på åpen soning, og jobbe fra sju til fire. Det er noe vi har veldig god erfaring med. I Bodø har vi nå en på frigang, som vi vurderer å ansette fast når han er ferdig sona. Han er veldig dyktig og har dessuten litt erfaring fra anleggsbransjen fra før, forteller Brox.

– Når det gjelder Anleggsløftet, ønsker vi jo å bidra til å få unge ut i jobb, så det var helt naturlig å være med der. Det har ikke vært så stor pågang derfra ennå, men vi er veldig åpne for det, avslutter han.●

Hans Erik Stenseth (19), lærling i anleggsmaskinmekanikerfaget, skryter av arbeidsmiljøet hos Roald Madsen AS, og hvor godt han som lærling blir behandlet i bedriften.

Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

Digitale påvisningsmerker – rett i maskinstyringssystemet

Sikrere graving. Mindre vedlikehold. Mer kontroll.

Med digitale påvisningsmerker fra Geomatikk får du merkene fra påvisning rett inn i maskinstyringssystemet. Dermed kan du som graver alltid følge traseene digitalt.

- Full oversikt over traseene - uansett vær
- Mindre tid på vedlikehold av merker
- Varsling i maskinstyring ved fare for kabelskade

Skann med din
mobiltelefon for å sjekke
ut våre nye nettsider!

MODUL-SYSTEM
Spesialist på
Innredningsløsninger
og utstyr til
servicebiler

**Ta kontakt for gratis
innredningskonsultasjon!**

Tel: 67 07 72 73
info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS
www.modul-system.no

torpmaskin.no 33 06 19 10 post@torpmaskin.no

TORP MASKIN

TA KONTAKT FOR ET GODT TILBUD

Western dumperhengere

Western har et bredt utvalg av tilhengere av høy kvalitet. Modellene er godt utstyrt, og har mange detaljer som gjør Western til et godt valg ved kjøp av tilhenger.

Ta kontakt for et godt tilbud

- Fjæring på aksler og drag (DLH)
- Hydrauliske eller luft bremses
- Hydraulisk baklem
- Spreaderlem, sidehengslet på LD
- Parkeringsbrems
- Bremses på begge aksler
- Belysning i LED -alle lys

Alt har ein ende

Stortingsvalet er avslutta. MEF har jobba hardt for å få fram kampsakene våre. No held vi fram arbeidet, uansett kven som styrer dei neste fire åra.

Mykje godt arbeid har vore gjort i heile organisasjonen vår for å støtta opp under dei fire fanesakene som vart vedtatt på landsmøtet vårt i fjor. Me har alle vore med å kjøre kampanjar med god medieomtale som har blitt lagt merke til på Løvebakken.

Det er godt å registrere at dagsorden i valkampen har vore prega av to av våre saker; byråkrati og skatt på arbeidande kapital. Argumenta våre kjenner me att i debattane.

Eit anna val som kjem om eit knapt år er val av hovestyre i MEF.

Valkomiteen byrjer i desse dagar sitt arbeid. Eg har orientert komiteen om at eg ikkje stiller til gjenval som styreleiar på landsmøtet i Tromsø juni 2026.

Avgjerda er godt gjennomtenkt og endeleg. Frå starten av, då eg kom rett inn som nestleiar, såg eg for meg at seks år var ei passende ramme for vervet i hovestyret, og eg held fast ved den planen.

Avgjersla beror på eit ønske om å prioritere annleis og samstundes gje rom for nye krefter i leiinga av organisasjonen. Eg meiner det er sunt for MEF med både kontinuitet og fornying i toppverva. Eg har, og har hatt, stor glede og læring av å vere styreleiar, og det er eit privilegium å få arbeide saman med sterke styrer, dyktige tilsette og engasjerte medlemmer.

Eg vil sjølvstgått stå med same engasjement og innsats i vervet heilt fram til kommande landsmøte og siste vedtak er fatta. Det handlar ikkje om kven som sit som leiar. Det handlar om fellesskapet, krafta i organisasjonen, og den retninga vi saman set.

Stortingsvalet er nå avgjort, og me i MEF lover å påverke og stå på til beste for våre bransjer.

Øystein Hope
Styreleiar i MEF

Bestill kabelpåvisning når det passer deg!

Trenger du kabelpåvisning på en bestemt dag og tid, kan du bestille **Garantert levering** mot et ekstra gebyr. Dette kan være spesielt nyttig i tilfeller der man er avhengig av veistenging, andre spesielle sikringstiltak eller øvrige forhold som krever at Geomatikk møtes til et bestemt tidspunkt.

- Bestill påvisning til bestemt dato og klokkelsett
- Optimaliser planlegging og fremdrift i gravearbeidet
- Garantert levering kan bestilles både innenfor og utenfor normal areidstid

Skann med din mobiltelefon for å lese mer!

Avlyser anbudskonkurranse for Forus-bussvei

Rogaland fylkeskommune avlyser anbudskonkurransen for ny bussvei fra Forus vest til Forus nord i Rogaland, fordi de innkomne tilbudene var for dyre. MEF reagerer.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

Regionssjef i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), Marie Oftedal, opplyser til Anleggsmaskinen at fire av de største entreprenørene i Sør-Rogaland har levert pris på dette prosjektet.

– Forstår ikke konsekvensene

– Dette er en totalentreprise, noe som krever store ressurser for entreprenørene. Det innebærer også store kostnader knyttet opp til prosjektering og lignende. Med en stram likviditet i utgangspunktet, og store ekstrakostnader, virker det ikke ut som det offentlige har forståelse for konsekvensene av en slik avlysning, sier Oftedal.

– Det er dessuten over to måneder siden innleveringsfristen, og det betyr at byggherren har brukt to måneder på å konkludere med at anbudene er for dyre, fortsetter hun oppgitt.

Ny utlysning

Rogaland fylkeskommune opplyser, ifølge Stavanger Aftenblad, i et brev til tilbyderne at de har «intensjon

Den gule linjen viser strekningen fra Forus vest til Forus nord. Det er anbudskonkurransen for denne delstrekningen som nå er avlyst. (Illustrasjon: Rogaland fylkeskommune)

MEFs regionsjef i Sørvest, Marie Oftedal. (Foto: Runar F. Daler)

om å lyse ut konkurransen på ny tidlig høst 2025». Det presiseres at alle tilbudene som er innkommet i konkurransen betydelig overstiger den forhåndsfastsatte budsjettrammen. Det foreligger dermed en saklig grunn for avlysningen.

Av hensyn til konkurransesituasjonene vil ikke fylkeskommunen kommentere størrelsen på tilbudene, men avdelingssjef for anskaffelser, Karianne Mæle Thuestad, opplyser til Stavanger Aftenblad at det var fire tilbydere i konkurransen og at alle tilbud oversteg budsjettrammen på rundt 50 millioner kroner betydelig.

– Tragisk

Den lokale entreprenøren Bjelland AS er blant dem som har lagt inn tilbud på jobben.

– Det er for lite jobber i markedet nå, så det er tragisk at det som skulle komme, blir avlyst, uttaler daglig leder Joakim Hetland til avisen. Han opplyser videre at de har brukt mellom 500 000 og en million kroner i anbudsarbeidet. ●

Geomatikk

Sikre kvalitet og forutsigbarhet i prosjektet ditt - Inngå rammeavtale på innmåling med Geomatikk

Det som skiller oss fra andre ledningsmålere er at vi har god kjennskap til de ulike netteierne, og vet ofte hvordan de ønsker dataene innmålt. En rammeavtale med oss sikrer smidig og forutsigbar leveranse. Vi er tilgjengelige på kort varsel, kan følge prosjektets fremdrift og komme innom anlegget flere ganger ved behov. Slik hjelper vi deg å holde både tidsplan og kvalitet.

- Innmåling av nytt ledningsnett på åpen eller lukket grøft
- Blåsing og innmåling av søkestråd
- Innlegging av innmålt ledningsnett direkte i NIS

Skann med din
mobiltelefon
for å lese mer!

FORNØYDE LÆRLINGER (f.v.): Simon Drønne (20), Vilde Viddal Sunde (18) og Johan Koppen Hole (18), alle lærlinger i anleggs-maskinførerfaget.

Årets lærebedrift 2025 – region Midt: Blindheim Maskin og Transport AS

– En kjempegod investering

Blindheim Maskin & Transport har hatt lærlinger kontinuerlig siden 2007. Ålesund-bedriften ønsker å gi alle en sjanse, og daglig leder er levende bevis for de store mulighetene som finnes i bransjen.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Daglig leder Jan Aage Blindheim startet nemlig bedriften allerede som 17-åring, mens han selv var lærling i anleggsmaskinførerfaget. Hans første maskin var en Åkerman H14, som han brukte til å grave ut tomter på kveldstid og i helgene.

Uante muligheter

– Planen var egentlig bare å drive som et enmanns-firma; bare meg og maskinen min. Men kundene var såpass fornøyde at de ville ha meg til å gjøre mer arbeid for dem. Jeg skjønnte etter hvert at tiden ikke strakk til, så jeg måtte begynne å ansette folk. Siden har det egentlig gått slag i slag, til der vi er nå, forteller Jan Aage Blindheim til Anleggsmaskinen.

Bedriften har vokst jevnt og trutt i alle år, og i dag,

snart 30 år etter oppstarten, har de en omsetning på nærmere 100 millioner kroner og over 30 ansatte.

– Det viser bare at man kan nå så langt man vil i denne bransjen, når man kommer inn som lærling. Etter læretida kan man for eksempel gå videre på teknisk fagskole og bli fagingeniør og deretter er jo alt mulig. Ikke at vi er ute etter å skape nye konkurrenter, men det er uante muligheter, smiler han.

Samfunnsansvar

Med en bakgrunn som lærling selv, er det kanskje ikke så rart at Blindheim har satset sterkt på lærlinger gjennom mange år. I skrivende stund har bedriften seks aktive lærlinger, men tidligere i år var det hele åtte på det meste. I tillegg tar de inn flere skolelever

Fra venstre: Daglig leder Jan Aage Blindheim, lærlingene Simon Drønne, Johan Koppen Hole og Vilde Viddal Sunde, og Henning Sunde, opplærings-konsulent i OKAB.

«Skal vi få flere maskinførere og anleggsarbeidere til bransjen, så må vi jo gi dem sjansen. Det kan ikke være sånn at elevene går på skole og ender opp uten lære plass. Da forsvinner de til andre bransjer.»

Jan Aage Blindheim, daglig leder i Blindheim Maskin og Transport AS

på utplassering hvert år. På spørsmål om hvorfor de tar inn så mange lærlinger, kommer svaret kontant:

– Det er den desidert viktigste måten å rekruttere på, både for oss og for anleggsbransjen. Vi må jo bidra til å utdanne flere fagarbeidere til bransjen. Det er egentlig et samfunnsansvar alle maskinentreprenører har, sier han.

– Skal vi få flere maskinførere og anleggsarbeidere til bransjen, så må vi jo gi dem sjansen. Det kan ikke være sånn at elevene går på skole og ender opp uten lære plass. Da forsvinner de til andre bransjer.

– Dessuten er det vanskelig å få tak i folk, så det beste er å lære dem opp selv. Og når de kommer hit som lærlinger, får vi også formet dem slik vi selv ønsker, helt fra «scratch». Det er en fordel både for oss og for lærlingene selv, sier Blindheim engasjert. I tillegg til å være daglig leder, er han også faglig leder for alle lærlinger i bedriften, bortsett fra dem som tar fjell- og bergverksfaget.

De siste kan bli de første

De fleste lærlingene hos Blindheim Maskin &

Transport kommer fra Borgund videregående skole i Ålesund. Men bedriften tar også inn kandidater med andre bakgrunner. Mantraet er at alle bør få en mulighet til å vise at de duger.

– Vi har tatt inn en god del kandidater på særskilt grunnlag; personer som har behov for ekstra oppfølging. Som oftest har det vært tilfeller der de har falt litt utenfor, og NAV har vært inne i bildet. Målet vårt er da å bidra til at de får seg et normalt godt liv, hvor de kan være med å bidra i samfunnet. Det har vi

BLINDHEIM MASKIN OG TRANSPORT AS

Nominert av: MEF region Midt
Hjemsted: Ålesund, Møre og Romsdal
Omsetning 2024: Ca. NOK 85 millioner
Antall ansatte: 32
Antall lærlinger: 6 (18,8 % av arbeidsstokken)
Lærlinger i hvilke fag: 3 i anleggsmaskinførerfaget, 3 i vei- og anleggsfaget
Antall som har tatt fagbrev siste tre år: 8

Sted: Ålesund

Daglig leder i Blindheim Maskin & Transport, Jan Aage Blindheim, legger gjerne litt ekstra jobb i «de utfordrende tilfellene», for han synes det er fryktelig leit med dem som faller utenfor.

lykkes ganske bra med gjennom årene, sier driftsjef i bedriften, Øyvind Dybvik.

– Det hender også at enkelte elever fra Borgund vgs. ikke har fått seg en lærebedrift, selv etter mange forsøk. Da har vi valgt å ta dem inn, for vi synes ikke at noen skal bli stående igjen på perrongen, sier daglig leder Blindheim.

– Det har til tider vært noen utfordrende tilfeller, men som det har blitt kjempegode folk av! Slike utfordrende tilfeller trigger meg faktisk litt, for det er så leit hvis de faller utafør. Når de får komme et sted å jobbe – som er noe helt annet enn skole, som de ofte ikke trives med – og blir gitt litt tillit, samtidig som vi følger dem nøye opp stiller krav til dem, så kan de faktisk ende opp som de beste til slutt!

Nyttig og verdsatt

Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) sparer ikke på superlativene når det gjelder Blindheim Maskin & Transport.

– Blindheim er alltid «på ballen» og på tilbuds-siden. De er for eksempel positive til å bidra med ressurser til aktiviteter som vi i OKAB eller Borgund vgs. gjennomfører. De oppmuntrer de ansatte til å ta flere fagbrev, og var den første bedriften i Møre og Romsdal med en kvinnelig lærling i det forholdsvis nye anleggsrørleggerfaget. Hun tok fagprøven like før sommeren i år, forteller Henning Sunde. Han er

opplæringskonsulent i OKAB og har fulgt opp lærlingene i bedriften i en årrekke.

– Bedriften har også flere ganger, på kort varsel, tatt over lærlinger som av ulike årsaker ikke har fungert i andre bedrifter. Blindheim er blant de aller første vi spør i slike tilfeller, for vi vet at de yter det lille ekstra for lærlingene.

– Den siste lærlingen vi overtok fra en annen bedrift, kom til oss fordi bedriften gikk konkurs. Det gikk kjempebra med ham, og nå er han i ferd med å ta sitt andre fagbrev, forteller Blindheim.

– Vi har også tatt inn flere som ikke har fullført skole i det hele tatt. Enkelte av disse har hatt en del utfordringer, så de har fått tett oppfølging. Det har fungert meget bra, og vi har fått tilbakemeldinger om at de endelig har følt seg nyttige og verdsatt her. Det gir meg personlig mye å se at det går bra i slike tilfeller, sier Blindheim.

Suksesshistorier

– *Hvilke egenskaper ser dere etter når dere tar inn lærlinger?*

– De bør være interesserte, spørrende og nysgjerrige på faget, og helst ha et ønske om å utvikle seg og bli gode fagarbeidere, sier Jan Aage Blindheim.

– Vi ser ikke så mye på karakter. Hvis vedkommende har en toer i matte, så behøver jo ikke det ha noe å si for den jobben de skal utføre. Orden og fravær tar vi derimot en titt på. Hvis kandidaten har masse udokumentert fravær, så teller jo ikke det positivt. Samtidig utelukker vi heller ikke noen bare på grunn av mye fravær. Da ser vi mer på det som et «prosjekt», hvor vi legger inn ekstra innsats for å få personen opp og fram, forteller han.

– Da sier vi at «vi ser at du ikke liker å være på skolen. Nå får du en sjanse her hos oss». Vi har flere eksempler på slike kandidater som har endt opp som suksesshistorier. Det er jo fryktelig kjekt!

Begynner i grøfta

– *Hvordan følges lærlingene opp?*

– Når de plasseres på et anlegg, har de en fadder eller kontaktperson der ute som de kan snakke med hvis de lurer på noe. Som faglig leder for de fleste, har jeg også jevnlig kontakt med dem, i hvert fall ukentlig. I tillegg følges de opp med lærlingemøte minimum hvert halvår, i samarbeid med OKAB, forklarer Blindheim.

– Vi jobber mye med å få overført kunnskapen fra de eldre og erfarne, til lærlingene. Samtidig kan det

Eline Randi Lilleås Midthjell (32) ble, like før sommeren i år, første kvinne i Møre & Romsdal som tok fagbrev i anleggsrørleggerfaget. Martin Dybvikstrand (24) har tatt fagbrev både i anleggsmaskinførerfaget og fjell- og bergverksfaget. Begge to stortrivdes som lærlinger hos Blindheim Maskin & Transport. – Det er jo en grunn til at vi blir værende her, sier de i kor.

hende at de som har vært med oss lenge, også har uvaner som ikke bør føres videre, så lærlingene skal ikke være redde for å kommentere eller si ifra om ting.

– Vi har for øvrig en rutine på at lærlingene gjør mye manuelle oppgaver det første året. De begynner i grøfta og får på den måten forståelse for hvordan alt er bygd opp, med kabler, vannledninger og så videre. Da vet de hva de møter når de selv skal begynne å grave. Etter 10-12 måneder i grøfta, går de over til å kjøre maskin på et anlegg der det også er andre til stede. De siste seks månedene får de gjerne prøve seg på mindre prosjekter hvor de kanskje er helt alene, slik at de blir mest mulig selvstendige, forteller han.

Alle får firmabil

– Vi ser også at det er forskjell på størrelsen på bedriften når det gjelder lærlinger. Blindheim Maskin er etter min mening en optimal lærebedrift, også med tanke på størrelse, sier OKABs Henning Sunde.

– Hvis bedriften er veldig stor, blir det fort mer upersonlig, og det er en risiko for at lærlingene blir litt tilsidesatt eller oversett. Vi ser eksempler på lærlinger som har blitt satt til svært ensidige og lite varierte oppgaver. Det er ikke sikkert man trives så godt da. Hos Blindheim blir lærlingene ikke bare sett og fulgt godt opp, de blir også integrert raskt inn i bedriften, og inkludert i alle sammenhenger, ikke minst sosialt.

– En lærling er rett og slett en kjempegod investering. Vi ønsker å vise dem hvem vi er, integrere dem og sørge for at de får en forståelse for hva vi holder på med. Vi vil vise dem at vi har en interesse for dem også. Det skal gå begge veier, sier Blindheim.

– Vi motiverer selvfølgelig alle til å ta sertifikat. Og vi har, sammen med OKAB, mulighet til å sponse hengertifikat, som de fleste får, sier driftsjef Øyvind Dybvik.

– Alle lærlinger får også firmabil med én gang de har tatt sertifikat, helt uavhengig av hvor de er kommet i læreløpet. Det gjør det litt enklere, for da kan de kjøre til anlegget selv, og på den måten fungere mer som en helt vanlig ansatt, avslutter han. ●

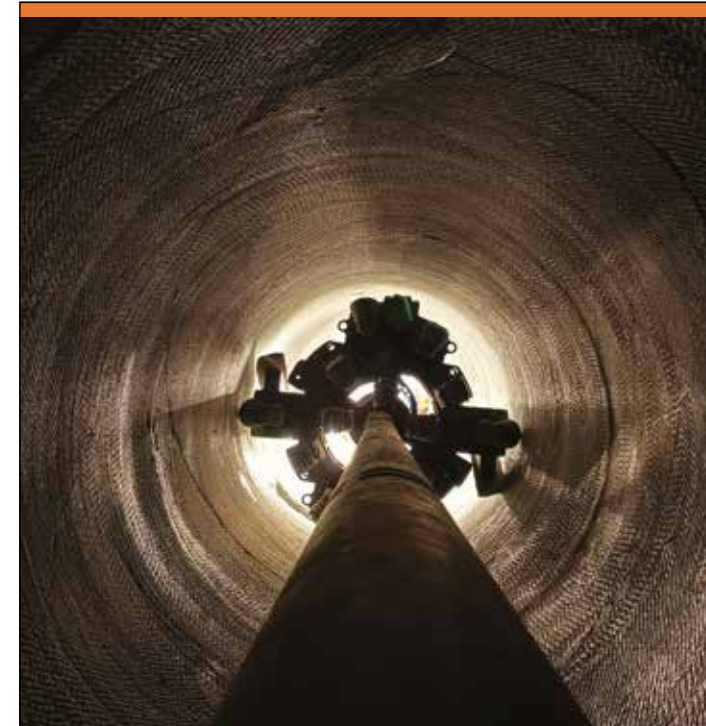
Ved å kåre **Årets lærebedrift** ønsker Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) å premiere foretak som i særlig grad har utmerket seg i sitt arbeid med oppfølging av lærlinger og/eller lærekandidater. MEF håper at prisen kan bidra til å synliggjøre det viktige utdanningsarbeidet som gjøres av næringslivet, og at den vil inspirere og motivere bransjen som helhet. Kåringen av **Årets lærebedrift 2025** finner sted i januar på Anlegg Norge 2026.

«Det hender også at enkelte elever (...) ikke har fått seg en lærebedrift, selv etter mange forsøk. Da har vi valgt å ta dem inn, for vi synes ikke at noen skal bli stående igjen på perrongen.»

Jan Aage Blindheim, daglig leder i Blindheim Maskin og Transport AS

ABAX

Optimaliser bedriften
med maskin- og
utstyrsporing
fra ABAX

GI OSS EN UTFORDRING
INNEN VÅRE SPESIALOMRÅDER
– OG VI LØSER DET!

SPRØYTEBETONG – FUNDAMENTERING – BORING – TBM

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

EMS

ENTREPRENØRSERVICE

entreprenorservice.no

Best på våre spesialområder siden 1962

PRØVEKJØRT: FORD E-TRANSIT

Arbeidshest med 60-års historie

Ford Transit har i seks tiår vært selve symbolet på solid arbeidsjern. Den ble lansert i 1965 og ble raskt en favoritt blant håndverkere, transportører – og i en tid, også blant bankranere. Med sin store lasteplass og sterke motorer, fikk Transit rykte på seg som den ultimate «getaway car» i britiske ran på 70- og 80-tallet. Nå leveres den også i flere elektriske utgaver, og vi tok med oss Ford E-Transit Custom på en tur til Vestlandet.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Den første Transit-modellen forlot samlebåndet i England 9. august 1965, og siden har den utviklet seg til å bli en ikonisk varebil med mange varianter,

Interiøret er oversiktlig og man sitter godt i førerstolen.

fra kassebil og pickup til minibuss og bobil, og det er produsert hele 13 millioner eksemplarer.

Nå heter alle varebilvariantene fra Ford ett-eller-annet med Transit - Courier, Connect, Custom, og de fås i utallige størrelser og flere drivlinjer. Felles for alle elektriske utgavene er at det står en «E» foran Transit.

Komfortabel

Ford E-Transit Custom har en oppgitt rekkevidde på 329 kilometer (WLTP), noe som fungerer godt for bynær kjøring og daglige oppdrag til og fra anleggs-plassen – men som raskt setter begrensninger når man legger ut på en tur gjennom den sørlige delen av Norge. På vår tur ble det nødvendig med hyppige ladestopp, i tillegg gjorde fjellovergangene sitt for å redusere rekkevidden ytterligere.

Samtidig gir bilen en rolig og raffinert kjøreopplevelse, med overraskende god komfort og støynivå som ligger nærmere en personbil enn en tradisjonell varebil.

Ford E-Transit Custom kan trekke henger på inntil 2300 kg. Modellen vi prøvekjørt er toppmodellen Sport.

Ford Motor Norge markerte nylig 60-årsjubileet til Transit ved Hurdal Verk, ved å invitere eiere av gamle Transit. Pickupen lengst til venstre er en 1972-modell.

Bilen føles solid på veien, og førermiljøet er både moderne og funksjonelt, med god oversikt og enkel tilgang til infotainmentsystemet.

Praktiske finesser

Varebilen har flere praktiske detaljer, blant annet det elektriske tilhengerfestet som skyves inn og ut med et knappetrykk. E-Transit Custom kan trekke inntil 2300 kg, som gjør den til en reell kandidat for dem som ofte har med seg tilhenger. I tillegg har bilen godt med plass i varerommet, og den finnes i flere konfigurasjoner for å tilpasses ulike behov.

En ny æra for en legende

Det er litt spesielt å kjøre en elektrisk Transit over Haukelifjell og tenke på hvordan denne modellen en gang var synonymt med fluktbiler og raske rømningsplaner. Mye har skjedd siden den gang, men Transit beholder fortsatt sin sjel.

Ford E-Transit Custom passer perfekt for kortere oppdrag, bydistribusjon og yrkessjåfører som trenger stort varerom og tilhenger-kapasitet. Men på lengre turer må man planlegge nøye, både med tanke på rekkevidde og ladetid (DC-hurtiglading maks 125 kW).

Modellen vi prøvekjørt var utstyrt med integrert lastestativ som enkelt vippes opp ved behov.

For mange vil det likevel være et greit kompromiss for å få en stillestående og elektrisk arbeidshest. Prisen starter på 537 680 kroner (eksl.mva.), mens Sport starter på 592 880 kroner (eksl.mva.). ●

FØSEN AS
TOTALLEVERANDØR AV OLJE OG FILTER

Høstkampanje på olje og filter hele oktober

NSL Hydra Power 32/46 HLP	20 L	29,90	Fat	27,90
NSL Hydra Power Plus 32/46 HVLP	20 L	32,50	Fat	30,90
NSL Tidal Power SXP 10W-40 E6/E9	20 L	52,90	Fat	49,90
NSL Tidal Power HDX 10W-40 CI-4/E7	20 L	46,90	Fat	44,90
NSL Tidal Power HDX 15W-40 CI-4/E7	20 L	42,90	Fat	41,90
NSL Transmisjon Power 80	20 L	44,50	Fat	43,50
NSL Chain Saw Power 100	20 L	32,90	Fat	30,90

Ta kontakt for kampanjepris på filter

Pris pr. liter eks.mva/miljøavgift (2,62 pr. liter).
Med forbehold om sluttsoilte produkter

Telefon: 47 96 47 03 / 47 96 47 92
post@fosen-as.no | www.fosen-as.no

Når KVALITET teller, da er det DRIVEX som gjelder

Be om tilbud fra din maskineleverandør!

SVENSKPRODUSERTE KVALITETSREDSKAPER

Drivex AS | Nygårdsveien 55B, 1423 Ski | Tlf: +46271-58800 | www.drivex.no

Per- Emil: +47 90 51 26 90 | Per-emil.nilsson@drivex.no

Sven Unneberg: +47 41 20 45 95 | sven.unneberg@drivex.no

elme
MAGNETS
Quality lifting

Løftemagneter og
Metallseparatorer

Egen produksjon,
reparasjon og service

elmemagnets.com

info@elmemagnets.com

Tel: +46 476-150 05

ÄLMHULTS EL-MEK AB

MYE DEKK FOR PENGENE!

Dynamaxx tilbyr et bredt utvalg av anleggsdekk og spesialiserer seg på applikasjoner for lastere, dumpere, veihøvlere og mobilkraner. Dynamaxx fokuserer på å tilby en lav pris, men med en kvalitet som tilfredsstiller kravene til moderne anleggsmaskiner.

IMPORTØR: Norgesdekk AS | T: 4000 1800 | www.norgesdekk.no

Her gjøres armeringen til en ny betongpel klar.

Feiret 50 år med betongpeler

Det er ikke få boligblokker, næringsbygg, broer og andre konstruksjoner her i landet som er fundamentert på betongpeler fra Nor-Pel AS. Gjennom 50 år har bedriften på Lierskogen levert over 500 mil med peler, noe som tilsvarer distansen mellom Oslo og Dakar.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

Anleggsmaskinen møtte opp ved fabrikken på Lierskogen den første uka i september, da Nor-Pel inviterte til fagdag. Et tyvetalls bransjefolk fikk der høre om fabrikkens lange og imponerende historie, og ikke minst se hvordan produksjonen av de velkjente betongpelene foregår, med armering, klargjøring og utstøping.

Fabrikken på Lierskogen har vanligvis en lagerbeholdning på rundt 25 000 meter betongpeler.

1000 meter om dagen
Nor-Pel er Norges eldste og største produsent av kvadratiske betongpeler. Fabrikken, som eies av Seierstad Pelemaskiner AS og Entreprenørservice AS med 50 prosent hver, har vært i kontinuerlig drift på samme sted, siden 1975. Produksjonen startet i sin tid utendørs, men har siden blitt flyttet inn i en moderne 4500 kvadratmeter stor bygning, som ble ferdigstilt i 2013. Det har også gjort sitt med effektiviteten og produksjonstakten. For mens fabrikken produserte åtte peler om dagen den første tiden, er situasjonen litt annen i dag.
– Her kan vi produsere 1000 meter peler om dagen. Det gjorde vi høsten 2022, da det var på det mest hektiske. Normalen er at vi produserer 700-800 meter hver dag, sier daglig leder i Nor-Pel, Jon Roger Fossen, til Anleggsmaskinen. Han forteller at det i dag er fire ansatte ved fabrikken, og det er en relativt stabil gjeng.
– Vi som jobber her har vel vært her i rundt 25 år i snitt, så her blir man værende lenge, smiler han.

Carl-Ove Seierstad, tidligere daglig leder i Seierstad Pelemaskiner, og styreleder i Nor-Pel, fortalte om fabrikkens 50-årige historie. Her står han foran en 65-tonns pelerigg fra Seierstad Pelemaskiner.

Fundamentert en hel by
De fremmøtte på fagdagen fikk høre Carl-Ove Seierstad fortelle om fabrikkens historie. Seierstad er tidligere daglig leder i Seierstad Pelemaskiner, og han var med å starte opp produksjonen av betongpeler på Lierskogen for 50 år siden. Han forteller smilende at han egentlig er pensjonist, men fremdeles involvert i driften av Nor-Pel. Han er da også styreleder i selskapet.
– Betongpeler kom til Norge på 1960-tallet. Til å begynne med var det et firma i Moss som var eneleverandør på markedet. Deres peler var imidlertid runde. Vi begynte å importere firkantede betongpeler fra Sverige i 1973, og to år senere startet vi opp egen produksjon her, fortalte han til forsamlingen.
– Vi fortsatte likevel å importere, og supplerte med våre egne peler. På den måten kunne vi ta på oss lagt større prosjekter enn vi ville klart kun med egen produksjon, fortsatte han, og viste til en rekke større anlegg hvor de har levert peler.
– Vi har vel levert 20-30 000 meter peler i Sandvika sentrum. Og ved Oslofjord konferansesenter i Stokke, er vel rundt 95 prosent av pelene fra oss. Vi leverte rundt 45 000 meter peler dit gjennom mange år. Vi har jo nesten fundamentert en hel by der nede, sa han.

Kan bare gå oppover
Styreleder Seierstad påpeker at etterspørselen etter deres produkter har vært noe fallende de siste årene.
– I 2007, som var det foreløpige toppåret vårt, produserte vi 190 000 meter peler. I 2024 var produksjonen nede på 45 000 meter. Vi har et mål om rundt 100 000 meter i året, for at økonomien skal være god, forteller han.
– Det har vært et par tøffe år nå, noe som henger nært sammen med utviklingen i boligmarkedet. Vi håper og tror at bunnen er nådd nå, så da kan det nesten bare gå oppover.

Fire bredder - alle lengder
Nor-Pel produserer fire ulike peledimensjoner; P230, P270, P345 og P400 (altså kvadratiske peler med 230, 270, 345 og 400 mm bredde). Til enhver tid har

Aktuelt

Daglig leder i Nor-Pel, Jon Roger Fossen.

fabrikken en lagerbeholdning på rundt 25 000 meter betongpeler, først og fremst av P270 og P345. Det selges desidert mest av P270.
Det er behov for peler i alle slags lengder. Ifølge Seierstad ble det brukt opp mot 100 meter lange betongpeler til fundamenteringen av Nya Ullevi i Gøteborg i sin tid, mens Nor-Pel har levert opp til 70 meter lange peler her i landet. Fabrikken på Lierskogen leverer peler fra 4 til 14 meter. Hvis kunden trenger lengre peler, må de skjøtes. Det gjøres ved hjelp av et enkelt, selvlåsende system.
Nor-Pel er også kjent for sine bitumendekkede betongpeler. Bitumenlaget bidrar både til redusert friksjon under nedramming og forlenging av pelens levetid, fordi det beskytter betongen mot ytre påvirkninger. ●

På fagdagen til Nor-Pel fikk de fremmøtte se hvordan betongpelene lages. Her er det utstøpingen som pågår inne i fabrikken.

Gudrun Berg Hansen, adm.dir. Volvo Maskin, sto for den offisielle åpningen av Anleggstreff 2025 fra korgen i liften til Sørby Utleie. Messegeneral og daglig leder i Asfalt Remix, Per Erik Brynhildsen, ønsket henne lykke til opp i lufta.

ANLEGGSTREFF 2025:

Sosial møteplass for anleggsfolk

I øs pøs regnvær åpnet Volvo Maskins direktør årets Anleggstreff på Våler fredag 29. august, og ønsket med det de mange besøkende og ca. 40 utstillerne velkommen til to dager med anleggsmesse i Østfold.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

– Det er første gangen vi har dårlig vær på åpningsdagen, men det er fantastisk at det er så mange her allerede, ikke minst alle ungdommene som går rundt på messeområdet. Det sier den alltid like entusiastiske messegeneralen Per Erik Brynhildsen, da han møter oss noen få minutter før Volvo Maskins administre-

rende direktør, Gudrun Berg Hansen, skal stå for den offisielle åpningen av anleggstreffet. Brynhildsen, som til daglig leder Asfalt Remix, benytter anledningen til å takke utstillerne som stiller med folk, maskiner og utstyr til de to messedagene.

MEF/OKABs simulator er alltid populær på messer, og det er mange som vil teste maskinførerferdighetene. Jan Egil Aassveen (gul jakke), opplæringskonsulent i OKAB Innlandet, instruerte de som ville prøve.

Her er vinneren av konkurransen «flest capser på hodet». Jonas går Vg1 på Tomb vgs. og var én av veldig mange som hadde fått mange capser av utstillerne i løpet av besøket.

Industri- og næringsbygg

Energisentral for Ewos/Cargill, Florø

Scan QR-koden og se mer!

Fjøsbyggs Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøsbyggs Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

På standen til Auksjonen.no var det mulighet for å måle krefter med slegge.

Sørby Utleie vant prisen for beste stand.

Kampanjerente
fra 3,80*

ROSENDAL®
MASKIN

**Gode priser og kort
leveringstid på maskiner**

* Gjelder lagermaskiner med 5 års leasingfinansiering

Ta kontakt med din selger

DEVELON
Powered by Innovation

MEFs kvinnenettverk hadde møte, hvor Volvo Maskins administrerende irektør, Gudrun Berg Hansen, benyttet anledningen til å presentere seg.

Fra Svingen til gokartbanen
Det er MEF avd. Østfold som står bak anleggstrefet på banen til KNA Varna i Våler i Østfold. Første gang treffet ble arrangert var i 1991, og årets treff var nummer 27 i rekken.
I mange år ble anleggstreffet arrangert i Svingen utenfor Halden, før det i 2013 ble flyttet til Moss pukkverk. I 2016 flyttet messen til gokartbanen til KNA Varna, hvor den er blitt arrangert siden.
På KNA Varna er det et stort, sentralt bygg med kafé, det er hyggelige, landlige og grønne omgivelser, god infrastruktur og det er gode parkeringsmuligheter på området.

CONTAINERE, MASKINER OG UTSTYR TIL KILDESORTERING

EuroTeknikk
PART OF SULO GROUP

**Reduser egenvekt med
Hardox høykvalitetsstål**

REDUSERT FORBRUK AV DRIVSTOFF – MINDRE
UTSLIPP AV CO₂ – ØKT LASTEKAPASITET

Vårt utvalg til entreprenøren:

- Krokcontainere, hjullastere, transportflak for transport og rivning
- Sertifiserte liftcontainere, steinkasser og løftekurver til løft på byggeplassen
- Sedimenteringscontainere fra 13 – 37 m³ beregnet for oppsamling av slam fra tunnelboring og annen anleggsvirksomhet
- Containere for oppbevaring av farlig avfall med oppsamlingskar i bunn

**STORT LAGER • RASK LEVERING •
KVALITET FOR Lenger LEVETID**

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

Om lag 40 utstillere viste frem maskiner og utstyr de to messedagene.

KNA Varna er nesten hjemmebane for Fredheim Maskin, som blant annet stilte med den relativt nye batteri-elektriske traktoren B1e fra Keeestrack, og slitedeler til knuse- og sikteverk.

Messegenealog Per Erik Brynildsen måtte ty til to mobiltelefoner for å rekke å svare på alle henvendelsene første messedag. Det skyldtes blant annet at noen hadde revet ned ledningsnettet på banen, noe som førte til svært dårlig trådløst nettverk i morgentimene.

Brakkemiddag

Som på mange av MEF-messene, var det også denne gangen rettet oppmerksomhet mot rekruttering til bransjen. Alle videregående skoler i området, med relevante linjer, var invitert og det var et stort antall elever på messeområdet første messedag.

Mange elever deltok i maskinførerkonkurransen som MEF arrangerte.

I tillegg til konkurranser og aktiviteter på messeområdet, var det også møte i MEFs kvinnenettverk, og på fredagskvelden var det brakkemiddag på Verket Scene i Moss. Her var det underholdning av Åge Sten Nilsen - vokalist, programleder og musiker, mest kjent som frontfiguren «Glam» i bandet Wig Wam, og det var utdeling av forskjellige priser, blant annet beste stand, som gikk til Sørby Utleie. ●

Delo 600 ADF 10W - 30

- Opptil **2,5x** lenger levetid på dieselpartikkelfilteret
- Opptil **3%** drivstoffbesparelse
- Færre regenereringer av dieselpartikkelfilteret

Syntetisk motorolje for tyngre kjøretøy og maskiner:
Førsteklasses ytelse og lange skiftintervaller

- Reduser kostbart vedlikehold og øker oppetiden
- Forbedrer drivstofføkonomien
- Optimaliserer levetiden på dieselpartikkelfilteret

Epost: olje@unox.no Nett: olje.unox.no Tlf: 04210

26. og 27. mars 2025
Unity Arena, Fornebu

Den elektriske konvoien skal kjøre 20 000 kilometer gjennom 13 land.

Scanias elektriske roadshow besøkte Norge

Scania ruller ut sitt største elektriske roadshow noensinne. Denne høsten besøker seks elektriske lastebiler 13 land på en 20 000 kilometer lang reise. På Algarheim, på øvre Romerike i Akershus, fikk norske kunder muligheten til å teste helelektriske tungbiler på hjemmebane.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Scania setter virkelig strøm på transporten når de denne høsten legger ut på sitt største elektriske roadshow noensinne. Fra Södertälje rullet seks elektriske lastebiler ut på en 20 000 kilometer lang reise gjennom 13 europeiske land, med stopp på 14 steder. Målet er å vise at batteridrift fungerer i praksis, også på lange transportetapper.

Scania-kunde

Da konvoien kom til Norge i slutten av august, fikk vi se mer enn de seks europeiske bilene. Her stilte Scania også med tre norskregistrerte lastebiler til prøvekjøring, blant annet den aller første elektriske tandem-trekkeren med krokloft.

Arrangementet gikk av stabelen på en flott gård på Algarheim, ikke langt fra flyplassen på Gardermoen. Gården tilhører for øvrig en trofast Scania-kunde, og her fikk 30 kunder av gangen mulighet til å teste bilene.

Disse el-lastebilene var med i Norge:

- Skapbil, 23P, B4X2NB, 416 kWh
- Liftdumper, 27G, B6x2*4NB, 416kWh
- Komprimator, 27L, B6x2*4NB, 416kW
- Tippbil, 36P, B6X4NB, 416 kWh
- Trekkvogn, 40R, A4X2NB, 624 kWh
- Trekkvogn, 40R, A4X2NA, 624 kWh
- Trekkvogn 40R, A6x2NB, 416 kWh
- Krokbil 40R, B6x4NB, 624 kWh
- Skapbil 33G, B4x2NB, 625 kWh

50 prosent innen 2030

Underveis i Europa vil lastebilene kun lade på eksisterende offentlige ladestasjoner. Det skal vise at infrastrukturen allerede er på plass for elektriske tungtransporter.

En viktig del av roadshowet handler om batterier. Kundene får muligheten til å diskutere fordeler og ulemper ved å velge maksimal rekkevidde eller en skreddersydd kapasitet tilpasset egne kjøreruter.

Scania har klare mål: Allerede i år skal 10 prosent av salget være elektriske kjøretøy. Innen 2030 skal halvparten av alle Scania-lastebiler som selges i Europa gå på strøm. ●

Øyvind Øverby, produktsjef, og John Lauvstad, direktør kommunikasjon, bærekraft og PR, i Norsk Scania, gledet seg til å ta i mot en rekke kunder for at de skulle stifte nærmere bekjentskap med Scanias elektriske lastebiler.

FARLIG STEINSTØV UNDER LUPEN

– Arbeidstilsynet skjerper tilsynene

Arbeidstilsynet samlet bransjen til seminar i Bergen 9. september for å sette søkelys på farlig steinstøv i bygg- og anleggsnæringen. – Nå varsler tilsynet kraftig skjerping av kontrollene, og medlemsbedrifter må handle raskt, sier Mona Løvås, regionsjef i MEF region Vest.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

Seminalet, som ble holdt sentralt i Bergen, samlet ledere, HMS-ansvarlige, byggherrer og fagpersoner fra hele landet. Temaet var alvorlig: Eksponering for kvartsholdig steinstøv kan føre til lungekreft, KOLS, allergier og andre kroniske sykdommer.

Arbeidstilsynets egne tilsyn skal vise at kun halvparten av virksomhetene har tilstrekkelige tiltak for å beskytte ansatte mot støvet.

På seminaret delte eksperter fra STAMI, Statens vegvesen og entreprenører, som blant annet Vassbakk & Stol, sine erfaringer med forebyggende tiltak. Arbeidstilsynet presenterte også funn fra sine tilsyn og oppfordret bransjen til å ta ansvar, både byggherrer og utførende.

Dobler antall tilsyn

I en pressemelding fra februar varslet Arbeidstilsynet at de dobler antall tilsyn med steinstøv i 2025, fra 100 til 200. Samtidig skjerpes reaksjonsbruken og lovbruddsgebyr og politianmeldelser vil bli vurdert ved alvorlige og gjentakende brudd.

Direktør i Arbeidstilsynet, Ingvill Kvernmo, uttaler at 48 prosent av kontrollerte virksomheter mangler tilstrekkelige tiltak, og at det nå er nødvendig å stramme inn. Fra 1. januar 2026 vil også manglende avslag og støvfjerningsutstyr kunne føre til gebyr.

Hva må bedriftene gjøre?

Arbeidstilsynet vil kontrollere om virksomhetene har:

- Kartlagt og risikovurdert forekomst av kvarts
- Iverksatt tekniske tiltak som støvavsug, vanning og lukket førerhytte med HEPA-filter
- Gode rutiner for renhold og drift
- Opplæring i arbeidsvaner som reduserer støveksposering
- Personlig verneutstyr – åndedrettsvern med P3-filter – der eksponeringen fortsatt er høy

MEFs oppfordring til medlemsbedrifter:

- Snarest mulig investere i utstyr som demper støv på anlegget
- Sørg for at alle arbeidere har tilgang til godkjente støvmasker
- Oppdatere internkontroll og SHA-planer i henhold til byggherreforskriften

Arbeidstilsynet har signalisert at det vil være en overgangsperiode, men fra 2026 vil manglende tiltak få økonomiske og juridiske konsekvenser. ●

Arbeidstilsynets seminar om farlig steinstøv samlet mange deltakere. (Foto: MEF)

Komiteen for arrangementet: Fra venstre; Jorge Dahl (Fagforbundet), Ranveig Dahlsrud (Vestland Fylkeskommune), Vegard Vike (EBA), Øyfrid Geiring (Arbeidstilsynet), Inge Bauge, (Byggmestrenes forening), Mona Løvås (MEF), og Marita Scott (Arbeidstilsynet). (Foto: MEF)

OPTIBEAM BORN IN THE DARKNESS! Optibeam representerer optimal ytelse, pålitelighet og kvalitet. Optibeam ekstralys er designet for å møte behovene til yrkessjåfører og bilførere. Dette fører til økt sikkerhet på mørke veier og på arbeidsplassen.	NORDIC LIGHTS POWERFUL MACHINES REQUIRE POWERFUL LIGHTS! Nordic Lights leverer kvalitetslys for alle typer maskiner, alt fra små kompaktlastere til store mobilkraner. Maskiner med Nordic Lights kan kjøres døgnet rundt i mørket og i et utfordrende miljø. Alle Nordic Lights lamper er beskyttet mot støv, vann, store temperatursvingninger og har veldig lang levetid.
CLAYTON POWER PLUG AND GO - YOU'VE GOT THE POWER! Clayton LPS II gir deg mobil strøm til alt du trenger i servicebilen. Fra drill, sag eller sveiseapparat – denne bærbare strømforsyneren leverer kraften du trenger til verktøyene dine, slik at du kan fullføre arbeidet raskt og effektivt. Ikke la mangel på strøm stoppe deg! Med Clayton LPS II er du alltid klar for jobben, uansett hvor du er.	Brigade SAFETY FIRST! BRIGADE leverer alt av sikkerhetssystemer til tunge kjøretøy og arbeidsplasser hvor sikkerhet er i høysetet. De leverer kamerasystemer for ulike behov som Backeye*360 som viser et 360° sømløst bilde på monitor. ZoneSafe* system for å redusere risikoen på utsatte arbeidsplasser. White Sound* ryggevarsler som automatisk justerer volum etter hvor mye støy det er rundt kjøretøyet.
STARTAX MASKIN-TEKNISK AS www.startax.net post@startax.no Rosenholmveien 20, N-1252 Oslo 22 62 05 50	

Stort behov, men få får plass

Nylig besøkte representanter fra Fremskrittspartiet Os vgs. for å se nærmere på problemene med for få skoleplasser og økte karakterkrav. (Foto: MEF)

Anleggsteknikk-linjen på Os vgs. sprenger kapasiteten. Landslinjen har 60 elevplasser, men har 120–130 søkere hvert år.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

– Karaktersnittet for opptak ligger på hele 4,4, og laveste ordinære opptak har vært 3,7. Dette gjør at mange motiverte og praktisk sterke ungdommer ikke får plass, og i noen tilfeller lar være å søke fordi de tror det er nytteløst, sier Mona Løvås, MEFs regionsjef i Vest.

– Flere elever med stor motivasjon og praktisk talent får ikke plass på Vg2 grunnet karakterkrav, til tross for fullført Vg1.

Under et nylig møte mellom representanter fra Os videregående skole, MEF og Fremskrittspartiet, ved blant annet stortingspolitiker Silje Hjemdal, ble det satt tydelig fokus på den økende utfordringen med å dekke behovet for fagarbeidere innen anleggsteknikk.

Her ble det rettet oppmerksomhet mot at til tross for stor interesse blant ungdom, og et brennende behov i bransjen, er det altfor få skoleplasser tilgjengelig.

Det ble foreslått å innføre en prøveordning med opptak basert på intervju i tillegg til karakterer, for å fange opp de som har potensial, men ikke nødvendigvis karakterene.

Skriker etter lærlinger

En fersk spørreundersøkelse viser at MEF-bedrifter i

region Vest alene har behov for 140–180 nye lærlinger, og dette tallet øker når store riksentreprenører inkluderes. Likevel får OKAB (Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene) bare rundt 30 elever fra Os, da mange går til andre bedrifter.

OKAB har ni kontorer på landsbasis og håndterer mellom 2200–2300 lærlinger innen anlegg totalt.

Politisk oppmerksomhet og finansiering

Landslinjen eies av Kunnskapsdepartementet og driftes av Vestlandet fylkeskommune, men det har ifølge Løvås, vært stille rundt tildeling og utvikling de siste ti årene.

– Det ble understreket at det trengs politisk oppmerksomhet og en tydelig bestilling til skolene. I tillegg må finansieringen sees på utover det skoleplassene koster. Os vgs. gir en merverdi på kr 210 000 per elev i den kursing elevene får gjennom skoleløpet. Målt opp mot hva kurs ville kostet i det private markedet, uttaler Løvås.

Under møtet skal Silje Hjemdal ha lovet å ta opp problemstillingen med undervisningsministeren. ●

MEF ETTER VALGET:

Krever skatteforlik og næringsvennlig politikk

Arbeiderpartiet fortsetter i regjering, men blir avhengig av støtte fra SV, Rødt, MDG og Senterpartiet.

– Vi kan ikke vente fire år på en mer næringsvennlig politikk, sier MEF-sjef Julie Brodtkorb, som peker på skatteforlik som førsteprioritet.

Tekst: Redaksjonen - am@mef.no

Valgresultatet er klart – det blir en fortsatt Arbeiderpartiregjering, som også er avhengig av Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Miljøpartiet De Grønne og Senterpartiet for å ha flertall.

– Mange bedriftsledere har nok ønsket seg et annet valgresultat. Det er legitimt. Men vi kan ikke vente fire år på en mer næringsvennlig politikk. Alle partier som er opptatt av verdiskaping i Norge og norske arbeidsplasser må samarbeide, sier Julie Brodtkorb i MEF.

Skatteforlik

Første krav fra MEF til det nye Stortinget er at alle næringsvennlige krefter finner sammen og gir landet et næringsvennlig skatteforlik. Vi trenger forutsigbarhet og et skatteopplegg som stimulerer til verdiskaping og arbeidsplasser.

– FrP har gjennomført en fantastisk valgkamp og oppnådd et imponerende resultat. Nå håper jeg alle bedriftsledere i hele landet ber Sylvi og FrP vise vilje til å inngå noen store kompromisser til landets beste. Et skatteforlik er det viktigste nå, sier Julie Brodtkorb.

For entreprenørene

MEFs landsmøte har vedtatt fire prioriterte næringspolitiske saker som avgjørende for entreprenørene:

- Få ut jobbene nå
- Avskaffe formuesskatten
- Et realistisk og lønnsomt grønt skifte
- Kutt i entreprenørenes byråkrati-byrde.

Ifølge en melding fra MEF vil hele MEF-familien jobbe videre for gjennomslag i disse og andre viktige saker for entreprenørene.

– Mye av de politiske prosessene vil nå foregå i åpenhet i Stortinget, og det gir utfordringer for hvor flertallene lander fra sak til sak, men også noen muligheter for å påvirke til det beste for entreprenørene i MEF, avslutter MEF-sjefen. ●

MEF-sjefen Julie Brodtkorb uttaler at alle partier som er opptatt av verdiskaping i Norge og norske arbeidsplasser nå må samarbeide. (Foto: MEF)

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Biologisk nedbrytbare sagkjedeoljer.
- Biologisk nedbrytbare hydraulikkoljer, både syntetiske og vegetabiliske.

Keddell & Bommen AS

Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

Det var mange som koste seg i sensommersola under åpningen av det nye bygget på Rudshøgda, nord for Hamar.

Åpningsfest i anleggshuset på Rudshøgda

MEF-medlem, maskin- og gårdeier Per Hatterud trengte større plass, og bygde et nytt og moderne hovedkontor på Rudshøgda. I midten av august var det stor innflyttingsfest med leverandører, kunder og ordfører.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

– Det er helt fantastisk å ha fulgt Pers reise – fra han startet med to tomme hender til denne investeringa på mange titalls millioner. Dette er med på å løfte hele næringsområdet her på Rudshøgda. Det flott at han tør å satse, og i tillegg gir det flere arbeidsplasser, sier Kai Ove Berg (H), ordfører i Ringsaker

kommune, da vi prater med han etter at han hadde klippet snora for å markere åpningen av bygget.

Det nye bygget har et gulvareal på 3900 m² og består av seks verkstedløp, pluss løp for vaskehall, og totalt er det 16 kjøreporter i bygget. Kontoravdelingen er på tre etasjer, hvor Hatterud leier ut første og andre etasje, og skal selv bruke toppetasjen, men også her blir det noe utleie. Leietakerne er blant annet Nasta, Gjerstad Products, MEF, Solenergi Norge og en lokal elektriker.

Auksjon og fest

Vi klarer så vidt å huke tak i Per Hatterud, daglig leder i Hatterud Maskin AS, og eier av Hatterud Gruppen, der han haster av sted for å hilse på de mange fremmøtte.

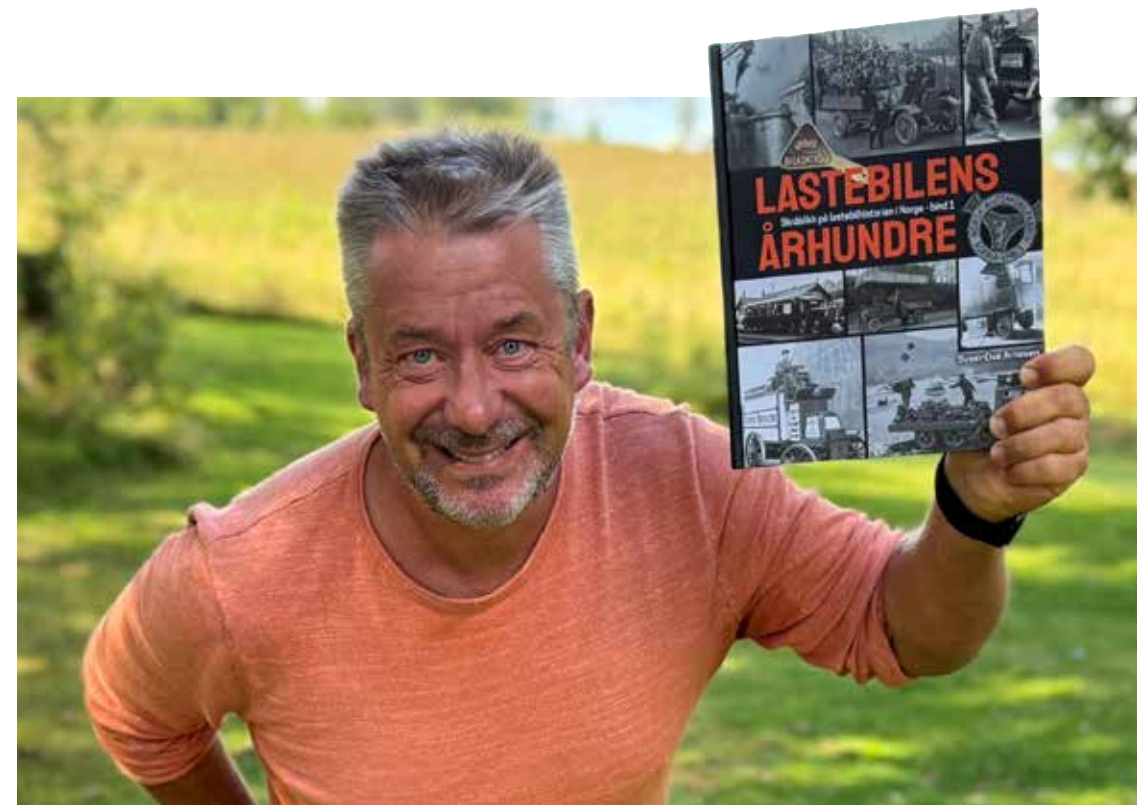
– Det er utrolig mange som har tatt turen hit i dag. Vi inviterte en god del, men det er veldig mange som har tatt turen av egen fri vilje, og det er veldig hyggelig, sier Hatterud, før han haster videre.

På gårdsplassen rundt bygget er det en rekke leverandører til bransjen som viser frem maskiner, utstyr og løsninger. Det er gratis pølser, popcorn og drikke, og flere aktiviteter for de yngste, og det ble mulighet for å gjøre et godt kjøp under auksjonen. Et innslag som var veldig populært, var å bli heist opp i kurven i krana til TL Kran AS.

På kvelden var det duket til fest inne i verkstedhallen for 170 innbudte gjester. Og som Hatterud sa – «vi begynner festen kl. 19 og avslutter når folk blir lei». ●

Per Hatterud utenfor sitt nye bygg, omkranset av ordfører i Ringsaker kommune, Kai Ove Berg (t.v.) og Leiv Peter Blakstad, regionsjef i MEF Øst. MEFs lokalavdeling er for øvrig en av leietakerne i det nye bygget.

En velskrevet, rikt illustrert og underholdende bok som bør stå på hyllen til alle som har et hjerte som banker for norsk transporthistorie. – Denne boken er det artigste jeg noen gang har jobbet med. Jeg har flirtet meg gjennom hundrevis av timer i jakten på gode historier, og dem er det mange av, sier den entusiastiske forfatteren, Svein-Ove Arnesen.

Et skråblikk på norsk lastebilhistorie

For lastebilentusiaster og historieinteresserte er Svein-Ove Arnesens bok «Lastebilens århundre – skråblikk på lastebilhistorien i Norge, bind 1» en reise tilbake til en tid der tungtransporten var mer enn bare logistikk – den var en livsstil, et samfunnsbyggende element og et eventyr på hjul.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Med store doser entusiasme og detaljrikdom inviterer forfatteren oss til å oppdage både utviklingen og betydningen av lastebilen i Norge.

Arnesen skriver med et skråblikk på den norske lastebilhistorien, og det gir boken en engasjerende og tidvis humoristisk tone. Han kombinerer anekdoter med dokumentert fakta på en måte som gjør stoffet tilgjengelig selv for lesere uten forhåndskunnskap om transportbransjen. Arnesen skriver med både kunnskap og glød, og det merkes at forfatteren selv har et nært forhold til miljøet han beskriver. Han har selv skrevet for og jobbet med fagbladet TransportMagasinet i en «mannsalder», og har stort engasjement for lastebilbransjen.

Boken byr på portretter av ikoniske modeller, pionerer og de små hendelsene som har preget utviklingen. Her får vi innblikk i både teknologiske fremskritt og hverdagsliv på landeveien.

Fakta og humor

Et tydelig trekk ved boken er hvordan Arnesen lar bildematerialet utfylle fortellingen. Fotografier, reklameplakater og illustrasjoner gir liv til tidsbildene og skaper nærhet til stoffet. Samtidig er teksten rik på detaljer, men aldri så omfattende at den mister driv.

«Lastebilens århundre – bind 1» er ikke bare lærerik for den bilinteresserte, men også for alle som vil forstå hvordan Norge har blitt formet av transport, industri og daglig drift. En av bokens styrker er dens evne til å kombinere historiske fakta med fortellinger som gir liv til materien. Fotografiene, mange av dem sjeldne og nostalgiske, gjør leseropplevelsen enda rikere. Samtidig tilfører Arnesens «skråblikk» en lett humoristisk tone, som gjør stoffet tilgjengelig også for dem som ikke er dypt inne i lastebilhistorien fra før.

Dette første bindet legger et solid grunnlag for serien, som ifølge forfatteren skal bestå av totalt tre bøker. ●

FORBRUKERENTREPRISER:

Unngå konflikter med gode rutiner

Foto: Sasun Bughdayan/Unsplash.com

Her får du praktiske råd om kommunikasjon, kontraktshåndtering og lovverk i prosjekter der kunden er forbruker.

Av: Advokat Mari Rudshaug og advokatfullmektig Håvard Almås i MEF.

Først og fremst, hva er en forbruker? I forbrukervernlovene er en forbruker definert som en fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet. Forbrukeren har et særlig vern i norsk rett, basert på prinsippet om at forbrukeren er den svakere parten i kontraktsforholdet. Dette innebærer at det stilles strengere krav til deg som entreprenør – særlig når det gjelder veiledning og prisfastsettelse.

Lover

Avtaler mellom entreprenør og forbruker reguleres av:

- Bustadoppføringsloven: Gjelder ved oppføring eller full ombygging av bolig/ fritidsbolig, samt arbeid som utføres direkte som ledd i slik oppføring.
- Håndverkertjenesteloven: Gjelder ved arbeid på ting og fast eiendom som ikke er knyttet til nyoppføring.

Begge lovene er ufravikelige. I praksis betyr det at det ikke kan inngås avtaler med vilkår som er mer ugunstig for forbrukeren enn det som følger av loven.

Veiledningsplikt

I henhold til håndverkertjenesteloven § 5 (1) skal entreprenøren «utføre tjenesten fagmessig og ellers varetta forbrukerens interesser med tilbørlig omsorg.» Bustadoppføringsloven har tilsvarende bestemmelse. Herunder følger det at entreprenøren skal gi forbrukeren nødvendig informasjon og råd.

Entreprenøren plikter også å fraråde kunden, dersom entreprenørens fagkunnskap tilsier at vedkommende ikke vil være tjent med bestemte arbeider/løsninger. Denne plikten inntreffer før avtale er inngått eller arbeidet er påbegynt. Forbrukeren kan selvsagt velge å stå fast ved de opprinnelige rammene for oppdraget. Det anbefales at entreprenøren da har skriftlig dokumentasjon som viser at frarådingsplikten er oppfylt.

Manglende oppfyllelse av veilednings- og frarådingsplikten er anse som mangel.

Regulering av pris

Forbrukervernet medfører også at rammene for vederlag er strengere regulert enn hva som er tilfellet i profesjonelle avtaleforhold. En praktisk problemstilling er at partene er uenige om hvilket vederlagsformat som er avtalt for tjenesten.

Utgangspunktet er at et utsagn om pris binder partene. Det er entreprenøren som har bevisbyrden for at prisutsagnet ikke skal være bindende for avtalt vederlag.

Har entreprenøren gitt prisoverslag, følger det av håndverkertjenesteloven § 32 (2) at prisen ikke skal «overstige det oppgitte beløp vesentlig, og iallfall ikke med mer enn 15 prosent.» Bustadoppføringsloven inneholder tilsvarende bestemmelse. Det fremgår av begge lovene at partene kan avtale en høyere grense enn 15 prosent i en skriftlig avtale.

Dersom det ikke er gitt prisoverslag eller avtalt fastpris, og tjenesten kan utføres tilfredsstillende på flere måter, er utgangspunktet at entreprenøren skal utføre arbeidet på rimeligste vis. Forbrukeren kan kreve prisreduksjon dersom prisen ikke er rimelig eller overstiger det som er vanlig for tilsvarende tjenester – såkalt gjengs pris.

Avtalen om vederlagsformat omfatter kontraktsarbeidet. Dersom det er behov for mer arbeider underveis i prosjektet, har entreprenøren rett til et pristillegg. Dette må varles til forbrukeren i forkant og utgangspunktet etter lovene er at dette skal varsles skriftlig med priskonsekvens.

Reklamasjon

En reklamasjon er en melding fra kunde til entreprenør om at det foreligger feil eller mangler ved

tjenesten, og at kunden ønsker å gjøre krav gjeldende som følge av dette.

Forbrukerlovgivningen inneholder en rekke bestemmelser om partenes rettigheter ved reklamasjon. Det er blant annet verdt å merke seg at dersom det faktisk foreligger en mangel, kan entreprenøren – i henhold til håndverkertjenesteloven § 24 (2) – kreve å rette mangelen selv, så lenge dette kan skje «uten vesentlig ulempe for forbrukeren, og forbrukeren heller ikke ellers har særlig grunn til å motsette seg arbeidet». Dette kan være kostnadsbesparende sammenlignet med at arbeidene utføres av tredjepart.

Anbefalinger

Vær bevisst at du som profesjonell part har et særlig ansvar overfor forbrukeren, og at du i en eventuell rettslig prosess må kunne synliggjøre at forbrukerlovgivningen er etterlevd. Etabler derfor gode rutiner for skriftlighet i kontakten med forbruker.

Inngå alltid skriftlig avtale. I henhold til håndverkertjenesteloven § 3 (2) kan begge parter kreve skriftlighet. Det bør klart fremgå hvilke arbeider som omfattes av avtalen. Standard Norge tilbyr ulike byggeblanketter som er særskilt tilpasset til forbrukerforhold. For å

Advokatfullmektig i MEF, Håvard Almås. (Foto: MEF)

Advokat i MEF, Mari Rudshaug (Foto: MEF)

reducere muligheten for konflikt, kan det også være hensiktsmessig å presisere hvilke arbeider som ikke er omfattet. Avtalen bør også beskrive entreprenørens faktureringsplan.

Behovet for tillegg og endringer kan oppstå underveis, eksempelvis ved at forbrukeren kommer med muntlige bestillinger. Etabler en praksis der endringer og tillegg alltid oversendes skriftlig til kunden for bekreftelse. Dersom kunden motsier seg dette kan det vises til bustadoppføringslova § 9 (4), hvor det fremgår at entreprenøren kan kreve skriftlige bestillinger. ●

Ta kontakt med MEFs juridiske avdeling dersom du har spørsmål om forbrukerentrepriser eller andre juridiske temaer.

VINTER

SMPRODUKT.NO

UTSTYR PRODUSERT I HARDOX 450 STÅL

VI TILBYR HARDOX & STREX STÅL I ALLE VÅRE PRODUKT-LØSNINGER.

FORESPØRSEL ELLER BESTILLING? RING 926 40 293

741 00 150

info@steinkjer-mekaniske.no

2025 30 ÅR

EGNE PRODUKTER

PROFILSKUFFE • PLANERINGSSKUFFE • PUSSESKUFFE • GRAVE-SKUFFE • KABELSKUFFE • KANAL-SKUFFE • RENSKESKUFFE • DYRK-INGSSKUFFE • ASFALTBALJE • SM KLEMMER • KOMBISKUFFE • MM

SMPRODUKT.NO

SNØUTSTYR

ISRIVERSKUFFE
ISRIVERSKJÆR
KLAPPVINGE 4400
KLAPPVINGE 5600
KLAPPVINGE 6700
KOMBISKUFFE
SNØSKJÆR

Ønsker du å motta nyhetsbrev med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde deg på Anleggsmaskinens nyhetsbrev

Anleggs- MASKINEN

ANLEGG NORGE

20. - 22. januar 2026

Bestill stand på www.anleggnorge.no

Lett blanding

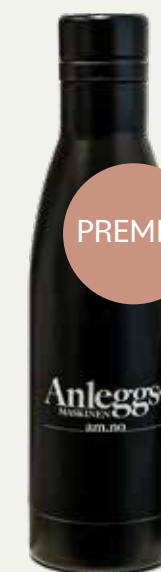
VAKKER FLYPLASS- UTBYGGING

Vi fikk inn usedvanlig mange gode bidrag til fotokonkurransen i forrige utgave, og redaksjonen hadde et svare strev med å kåre en verdig vinner blant alle blinkskuddene. Vinnerbildet, som du ser her, er fra utbyggingen av den nye flyplassen i Mo i Rana, og er sendt inn av Kim-Are Nordmo fra Sandnessjøen. Premie er på vei i posten! 📬

MÅNEDENS SUDOKU

		8			9			
6	2		8	7				5
3		4				8		1
			4	2				
2			9	1			8	7
7	9	1	6					4
5	8		1	3	2	4		9
4	3	7	5	9	8	1	6	
		2				5		

LETT

PREMIE!

MÅNEDENS VITS

(PS: Vi tar gjerne imot flere vitser/gåter/ morsomme historier fra våre lesere!)

PÅ BYGGEPLASSEN

På en byggeplass står tømmerne Jonas og Fritz på et stillas og jobber. Jonas tar opp en spiker, ser på den og slår den inn i bordkledningen. Den neste spikeren han tar opp, ser han på, før han rister litt oppgitt på hodet og kaster den utfor stillaset. Dette gjentar seg flere ganger. Fritz ser forundret på ham og spør "Hvorfor i all verden kaster du spikerne utfor stillaset?" Jonas svarer: "Du ser vel det, spikerhodet er jo i feil ende på mange av disse spikerne!" Fritz ler rått og sier: "Jonas, da! De spikerne skal jo være på den andre siden av huset!"

		5				6	2
	6	3			9		
							4
				6	7		3
		6	7		5		
1			8				
8		1	2			6	
						5	3
	4					8	

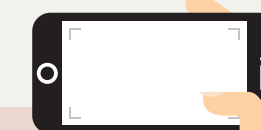
AVANSERT

LØSNINGEN PÅ
FORRIGE UTGAVES
AVANSERTE SUDOKU:

3	6	4	1	5	2	9	8	7
5	8	1	3	9	7	4	2	6
2	9	7	8	4	6	1	3	5
4	5	9	2	6	8	7	1	3
8	7	2	4	1	3	6	5	9
1	3	6	9	7	5	2	4	8
9	2	3	6	8	1	5	7	4
7	4	8	5	2	9	3	6	1
6	1	5	7	3	4	8	9	2

Send inn løsningen på avansert sudoku senest 15. oktober, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 7», og husk å ta med navn og adresse.

Vinneren, som også mottar vår tøffe termoflaske i posten, ble: **Torbjørn Lerberg, fra Geilo**. Gratulerer!! 📬

NY FOTO- KONKURRANSE!

Det er tydeligvis en utømmelig mengde gode fotomuligheter der ute på anleggsplassene, så vi klinker like godt til med en ny fotokonkurranse. Vi vil ha et **bilde fra en anleggsplass, enten det er med maskiner eller folk eller noe annet**. Det kan selvfølgelig også være innen skog eller gjenvinning.

Send inn ditt bidrag til anleggsmaskinen@mef.no, innen onsdag 15. oktober. Merk e-posten «fotokonkurranse» og husk å få med navn og adresse.

Vinnerbidraget kommer selvfølgelig på trykk i neste utgave! I tillegg vanker det som vanlig en fin premie. 📬

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepsøy
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Facebook og Instagram:
[@drivenergi](https://www.facebook.com/drivenergi)

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Hardlife AS

5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Fjellsprengning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprengning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Value

Postboks 9008,
1086 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
gemini@value.com
www.value.com/construction-software

Volvo Maskin AS

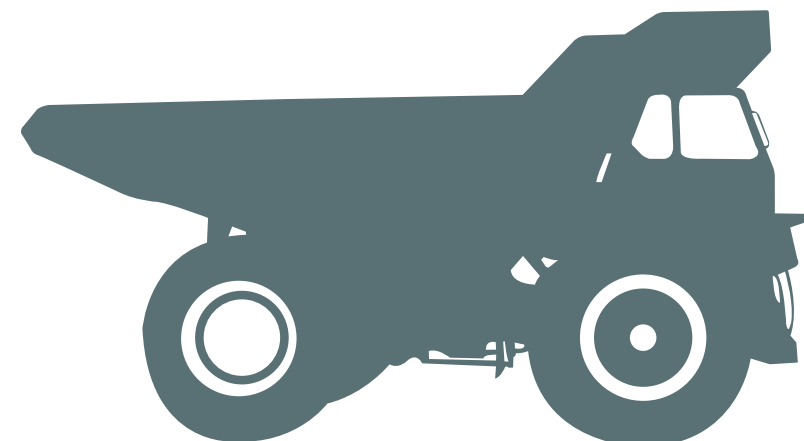
Postboks 1104 Drøbak City,
1442 Drøbak
Tlf: 66 81 86 86
salg.volvomaskin@volvo.com
www.volvomaskin.no

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

WIKS AS

1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Rudsflata 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergvegen 7 A
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Boring og fundamentering
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

MEF-nytt

REGION SØRVEST

MEDLEMSTURNE I SØRVEST

Regionsjef Marie Oftedal og distriktssjef Julie Falch er på medlemsturné! Først gikk turen til Rogaland og Sørlandet, med besøk hos Magne Helland AS, Vegarheim pukkverk, Øystein Finsrud og SO Anlegg – alle med 25 år i MEF. Også E. Håland Maskin AS fikk plakett, og det var ekstra stas at grunnlegger Erik Håland var til stede. I Ryfylke besøkte de BG Suldal AS, der vi både delte ut 25-årsplakett og fikk mange gode innspill til MEFs videre arbeid. Turneen ble avsluttet hos Dag Fisketjøn, som markerte hele 50 års medlemskap. Her møtte vi også styreleder i O. Fisketjøn AS, Solveig Fisketjøn (83), som med sitt engasjement for både bransjen og samfunnet gjorde sterkt inntrykk. **Tusen takk til alle bedriftene som tok så godt imot oss!**

ÅPEN DAG HOS FISKÅ MASKIN AS

I slutten av august var det åpen dag hos Fiskå Maskin. Det var strålende vær, hoppeslott, gullgraving og simulatorer og massevis av besøkende! Veldig kjekk dag.

ANLEGGSPRATEN

Har du fått med deg MEFs egen podcast: Anleggspraten? Du finner den på Spotify eller Apple Podcast. Hør Julie Brodtkorb i samtale med spennende gjester.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION VEST

KREATIV GJENBRUK

Per A. Øren feiret 100 års jubileum i høst. Der ble det avduking av nytt stupetårn i kommunen. De har brukt en bom fra ei gravemaskin. Dette blir et flott tilskudd til badeplassen i Høyanger kommune!

REGION NORD

ÅPNING AV BR.KILLI AS SITT NYE BYGG

Distriktssjef i Nord, Jorunn Nyheim, fikk gleden av å være til stede under den formelle åpningen av Br.Killi AS sitt nye flotte bygg – og for en åpning det var! Imponerende bygg, og virkelig imponerende det bedriften har fått til. En stolt daglig leder Tore Killi og et helt team av stolte medarbeidere. **Gratulerer så mye til dere alle!**

OKAB

UTDELING AV ARBEIDSTØY

Elever fra videregående skoler over hele landet er nå klare for utplassering i anleggsbransjen – utstyrt med nye arbeidsklær. Dette er mulig takket være medlemsbedriftene våre, gjennom MEF og OKAB, som gir ungdom trygghet, like muligheter og de beste forutsetningene for å lykkes. En stor takk til alle bedrifter som åpner dørene og gir fremtidens fagarbeidere sjansen til å prøve seg i praksis!

BESØK HOS SAMNØY MASKIN AS

En flott samling med fint besøk hos Samnøy Maskin AS på Fedje. Her fikk vi nyttig lærdom i hvordan livet som eneste entreprenør på Øyen håndterer alle oppgaver.

PROSJEKT I NORD-TROMS

På turen til vakre Nord-Troms besøkte region Nord to helt forskjellige prosjekter. Hos Veidrift Nord AS fikk vi se grunnarbeidet til den nye E6-brua i Sørkjosen – et viktig løft for lokal infrastruktur. Vi hadde også et veldig hyggelig møte med den nye daglige lederen, Solveig Torvund Endresen. I Havnas har Y.E. Anlegg og Transport AS stått for grunnarbeidet på en ny turistlodge, et prosjekt gjennomført i spektakulære omgivelser. Her møtte vi far og sønn Einarsen til en god prat. **Takk for innsikten på interessante prosjekt.**

REGION SØRØST

FAGDAG PÅ RE VGS.

Det ble en vellykket fagdag på Re vgs. tidligere denne måneden. Fantastisk å se så mange bedrifter stille opp – det gir elevene en unik mulighet til å bli kjent med bransjen, og knytte kontakt for utplassering i skoleåret. **Tusen takk til alle som deltok.**

LUNSJ FOR MEF KVINNER

MEF Kvinner i Buskerud hadde en flott lunsj hos Buskerud Anleggstransport AS. Det var en fin anledning til å samles og diskutere alt fra markedssituasjonen til administrative oppgaver, og ikke minst dele hyggelige samtaler sammen. En stor takk til alle som deltok – det er alltid inspirerende å være sammen med så dyktige og engasjerte damer!

MEF SKOG

ENTREPRENØR-SAMLING

MEF Skog deltok på Markamessa i Mosjøen. Skogbruket er godt representert med maskinleverandører, oppdragsgivere, entreprenører og ikke minst MEF Skog.

MEDLEMSBESØKENE FORTSETTER

MEF Skog har besøkt Unneberg Skogsdrift i Halden hvor vi kjørte HMS-kurs og satte opp SmartMEF. Vi har også vært hos Lierhagen skogsdrift på Rudshøgda og sørget for at alle er oppe og går på SmartMEF.

MARKAMESSA I MOSJØEN

MEF Skog deltok på Markamessa i Mosjøen. Skogbruket er godt representert med maskinleverandører, oppdragsgivere, entreprenører og ikke minst MEF Skog.

REGION ØST

MØTE MED FYLKESKOMMUNEN

Vi hadde et veldig godt møte hos Akershus fylkeskommune, med fylkesråd for samferdsel, Håkon Snorheim, til stede. På agendaen sto blant annet fv33 – status på veien nå og fremover – og temaet massestøtte. Sammen med samferdselsavdelingen snakket vi også om dialog, kontrakter, miljøkrav og kommende prosjekter. Ekstra fint var det å ha med to representanter fra styret i MEF Oslo/Akershus og to medlemmer som selv er direkte berørt av restriksjonene på fv33.

MÅNEDENS LÆRLING

Navn: Helmer Langhei
Alder: 18 år
Bedrift: RAA skogsdrift as (Østfold)
Utdanning: Vg1 – Naturbruk. Vg2 – Skogbruk (Kalnes vgs.)
Fag: Skogfaget

Hva liker du best med jobben: Fleksibilitet og frihet under ansvar. Trives veldig godt ute i skogen. Er også glad i å se hvordan skogen endres underveis mens jeg jobber.

Interesser/hobby: Glad i å gå på tur, drive med ryddesag og er også bilinteressert.

Du som MEF-medlem har tilgang til gode handelsavtaler til din fordel.

IF SKADEFORSIKRING

MEF har avtale om forsikring av maskiner, utstyr og yrkesskader med If Skadeforsikring. Avtalen innebærer en videreutvikling av et over 40 års langt samarbeid. Avtalen er landsdekkende.

SMARTMEF-OPPLÆRING

Jotunheimen Privatistiskule er nå godt i gang og MEF bidrar med SmartMEF-system for bruk i opplæring. Simen Midtsund besøkte skolen for å bistå med oppstarten av systemet. **Takk for et trivelig møte med lokale lærerkrefter og entreprenører!**

MAKIN' 3D
MACHINE CONTROL

Makin' 3D Stakeout

Androidbasert software med markedets beste grafikk. 3D-visualisering i farger.

Chat-funksjon.

Live-visning av andre maskiner.

Live-delning av innmålte punkter.

Direkte import/eksport fra Gemini.

Leser XML, KOF, DXF. Infrakit kompatibelt.

MASKINSTYRING.COM

Betal med mobilen

Med Circle K Pro-appen kan du legge bort firmakortet og bruke mobilen til å betale for drivstoff.

Enkelt og sikkert!

